

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gld. na leto.

Letnik XVI.

V Ljubljani, avgusta 1899.

8. zvezek.

Enajsta nedelja po binkoštih.

I. Naš Gospod Jezus Kristus.

XXXIV.

Vse je prav storil.
Mark. 7, 37.

Delovanje našega Gospoda Jezusa Kristusa v zadnjem letu se je pričelo zunaj Palestine na paganskih tleh. Šel je po Feniciji in ob severni meji Svete dežele in prišel na vzhodni strani zopet na Galilejsko. Na tem potovanju smo si ogledali že dva imenitna čudeža: ozdravljenje obsedene deklice, za katero je tako nujno prosila skrbna mati, da je bila slednjič uslišana, in pa čudežno ozdravljenje gluhomutca, katero nam opisuje današnji sv. evangelij. Zato kar nadaljujem brez daljnega uvoda ter prosim, da prav pazno poslušate, ker danes vam imam povedati več jako imenitnih dogodkov iz življenja našega Gospoda Jezusa Kristusa.

I. Lahko si mislimo, kako zelo so se ljudje razveselili, ko je Jezus zopet prišel k Galilejskemu jezeru, saj je bil že nekaj tednov odsoten; gotovo so se že mnogi bali, da zaradi zlobnosti njegovih nasprotnikov se ne bo več povrnil. In glejte, sedaj ga imajo zopet med seboj in videti je, kakor bi hoteli sedaj tembolj hiteti, da izkoristijo njegovo pričujočnost, čim dlje ga že niso videli! Sveti evangelij nam namreč pové: *Prišlo je k njemu veliko množic, katere so s seboj imele mutaste, slepe, kruljeve, hrome in veliko drugih, in so jih pokladali k njegovim nogam, in jih je ozdravil; tako da so se množice čudile, ker so videle mutaste govoriti, kruljeve hoditi*

in slepe gledati, in so poveličevale Izraelovega Boga. In to je trajalo tri dni zapored; Jezus je vsem pomagal, kateri so iskali pomoči pri njem, ob enem pa tudi srce tolažil in blažil s svojimi nebeškimi nauki. O, kako dobro in usmiljeno Srce ima Jezus; to se je pokazalo še posebno ob koncu tega veličastnega prizora. Sv. evangelij nam ga opisuje tako-le: Ker ljudje niso imeli kaj jesti, pokliče Jezus svoje učence in jim reče: „Ljudstvo se mi smili, zakaj že tri dni so pri meni, in nimajo kaj jesti. A lačnih jih nočem odpraviti, da ne omagajo na potu.“ Učenci mu odvrnejo: „Od kod bi vzeli v puščavi toliko kruhov, da bi nasitili toliko ljudstva?“ Jezus vpraša: „Koliko kruhov imate?“ Reko mu: „Sedem in nekoliko rib.“ Sedaj ukaže ljudem, naj sedejo po tleh. Vzame sedmero hlebov in ribe, jih blagoslovi ter prelomi in dá svojim učencem, učenci pa ljudstvu. In vsi so jedli in se nasitili. In pobrali so ostanke koscev, sedem polnih košev. Bilo jih je pa, kateri so jedli, štiri tisoč, brez žen in otrok. In jih je odpustil.

Jezus je torej že v drugič čudežno nasitil množice in sicer, kakor menijo razlagalci, tudi nekako v istem kraju. Ta veličastna dogodba je povsem slična prvi, le malo je razlike: prvič je bilo pet tisoč mož, katere je nasitil s petimi kruhi in dvema ribama, pa je ostalo še dvanajst košev koscev; tukaj pa je bilo nasičenih štiri tisoč mož s sedmimi kruhi in nekoliko ribami ter je končno ostalo še sedem košev. Ta razlika nam je gotovo dokaz, da je Jezus res p o n o v i l čudež. Pa zakaj ga je ponovil? Glavni in prvi vzrok je iskati v njegovem predobrem Srcu; saj nam ga sam razodene, ko pravi: *Množica se mi smili.* Njegovo neskončno dobrotljivo Srce ga sili, da pomaga in, ker ne more pomagati po natorni poti, pomaga s čudežem. Ponovil je čudež tudi zavoljo nas, da bi se nam bolj omililo in prikupilo njegovo predobrotljivo Srce!

Nadaljni vzrok je obujanje vere. Ako se čudež zgodi posamezniku, se drugi, kateri so mu le priče, sicer čudijo, a kmalu pozabijo; kogar pa čudež zadene, kdor ga čuti sam na sebi, tega pretrese z neko nadzemeljsko močjo, da ne more nikdar več pozabiti nebeškega Čudodelnika. Kdor ne verjame, naj prebere prelepe knjige slovečega Lasérja, ki nam je tako lepo opisal čudeže v Lurdu. Kako neizbrisno globoko se mu je vtisnila v spomin in srce nebeška dobrota, s katero mu je izprosila nebeška Kraljica čudežno ozdravljenje očíj. In koliko hvaležnost imajo tudi drugi vdeleženci, ki so sami na sebi izkusili in čutili nebeški čudež. Glejte, tako je bilo tudi pri čudežnem nasičenju v puščavi. Vseh

štiri tisoč mož je čutilo oblastno moč božjega čudeža kar hkrati. In če jih to ni v veri potrdilo, potlej pač ne vem, kaj naj bi jim še Jezus storil, da bi izdalo! In naj kar tudi pristavim: Žalostno za nas, ko bi ne imele take dogodbe nobenega vpliva več na naše srce.

Posebej pa je s tem ponavljanjem Jezus še enkrat poskusil obuditi in utrditi pri množici vero v čudež presv. Rešnjega Telesa. Po prvem čudežu, ko jim je slovesno obetal, da jim bo dal zavžiti svoje lastno Telo in svojo lastno Kri, mu niso hoteli prav verjeti in so ga popustili. Kaj se vé, morda so že obžalovali to napako, morda so si že mislili, da jih je Jezus zato zapustil, ker so bili oni njega zapustili tako mrzlo in tako nehvaležno. Jezus gleda v srce, in to pa dobro vemo, da potrtega in skesanega srca ne bo nikdar zavrgel. Saj je bilo že to dobro znamenje, da so v toliki množici za njim prihiteli in toliko časa vztrajali pri njem.

II. Ko je bil Jezus nasitil množico, je šel z apostoli v čoln in se je prepeljal čez Galilejsko jezero na zahodno stran v Magdedan (Magdalo). Pa ni bil še dolgo tukaj, kar se mu približajo njegovi sovražniki, farizeji in saduceji, in se začno z njim prepirati ter zahtevajo od njega znamenja z neba in ga skušajo. On pa jim odgovori: *Ko se večer stori, pravite: „Vedro bo, zakaj nebo žari.“ In zjutraj (pravite): „Danes bo hudo vreme, zakaj nebo se motno žari.“ Podobo neba torej veste razločili; znamenj časov pa ne morete spoznati? Hudobni in prešestni rod išče znamenja, pa znamenje se mu ne bo dalo, razun znamenja Jona preroka.* — Pač je bilo to silno drzno zahtevanje. Toliko čudežev je že storil Gospod in sedaj hočejo še novih in si izbirajo kakor otroci, češ, takemu čudežu bi verjeli, ki bi prišel z nebes; kaj prav za prav želijo, menda sami ne vedó, ker hočejo, kakor je naravnost rečeno: le skušati Jezusa. Pa Jezus, ki pozna njih hinvavska srca, jih tako nebeško modro zavrne. Če namreč iz nebeških znamenj znajo napovedovati prihodnje vreme, bi pač tudi Jezusa lahko spoznali iz znamenj časa: iz prerokovanja stare dobe, iz delovanja sv. Janeza Krstnika, iz Jezusovih nauk, čudežev in vspehov i. t. d. Pa kdor sam noče, temu celo Bog ne more pomagati, ker mu je dal prosto voljo.

Takoj zopet popusti ta kraj in se prepelje proti severovzhodu na ono stran. To samotno vožnjo pa porabi, da svari apostole, naj se ne dajo zapeljati po naukih farizejev, saducejev in Herodovih: *Glejte, in varujte se kvasa farizejev in saducejev in Herodovega.*

In so se med seboj menili, rekoč: kruhov nimamo. In Jezus je to spoznal in jim rekel: *Zakaj mislite, da kruhov nimate? Ali še ne spoznate in ne razumete? Imate li še oslepljeno srce? Imate oči in ne vidite? in imate ušesa in ne slišite? in se ne spomnite, kadar sem petero kruhov razlomil med pet tisoč, koliko košev polnih koscev ste nabrali? Mu rekoč: Dvanajst. Kadar sem pa sedmero kruhov (razlomil) med štiri tisoč, koliko jerbases koscev ste nabrali? In mu rekoč: Sedem. In jim reče: Kako, da še ne razumete, da nisem govoril o kruhu, ko sem rekel: „Varujte se kvasa farizejev in saducejev?“ Tedaj so razumeli, da se jim ni rekel varovati krušnega kvasa, marveč uka farizejev in saducejev.*

III. Potem je prišel Jezus z apostoli v Betzajdo, ki je blizu tam, kjer se izliva reka Jordan v Galilejsko jezero. Tu mu pripeljejo slepca in ga prosijo, da bi se ga dotaknil. In Jezus je slepca za roko prijel in ga peljal iz trga, in je pljunil v njegove oči in svoje roke nanj položil in ga je vprašal, ali kaj vidi. In je pogledal in rekel: »Vidim ljudi kakor drevesa hoditi.« Potlej je spet položil roke na njegove oči, in začel je videti in je bil ozdravljen, tako da je čisto videl vse. In ga je poslal na njegov dom, rekoč: *Pojdi na svoj dom, in ko prideš v trg, nikomur ne pravi.*

Zakaj je pač Jezus slepca iz trga proč odpeljal? Vzrok je bržkone ta, ker je bilo v onem kraju mnogo paganov, Jezus pa je bil v paganskih krajih v čudežih zelo previden; zato mu je tudi potlej prepovedal, da ne sme praviti tega čudežnega ozdravljenja. Ganljivo je brati, kako je Gospod sam prijel za roko slepca in ga peljal iz trga. Kolika dobrotljivost se kaže v tem! Hotel ga je bržkone za čudež še bolj pripraviti, vero in zaupanje obuditi v njem. Enak namen ima tudi v tem, da ozdravljenje izvrši le polagoma in z raznimi obredi. Kakor ozdravljenje gluhomutca, enako je tudi ozdravljenje tega slepca lepa podoba sv. krsta, ko se tudi krščevancu odpró dušne oči, da bolj in bolj jasno razvidi resnice naše sv. vere, in tudi hodi po poti, katero nam potlej kaže luč svete vere.

IV. Po svojem daljnem potovanju proti severu preko jezera Merom je prišel Jezus z učenci v kraje Cezareje Filipove v severni Galileji. Po poti jih vpraša: *Kdo, pravijo ljudje, da je Sin človekov? Učenci mu odgovoré: Nekateri, da si Janez Krstnik, drugi, da si Elija, in tretji, da si Jeremija ali prerokov kdo. Jezus dalje vpraša: Kdo pa, pravite vi, da sem? Tedaj odgovori Simon*

Peter, rekoč: *Ti si Kristus, Sin živega Boga.* In Jezus odgovori in reče: *Blagor ti, Simon, Jonov Sin! ker meso in kri ti tega nista razodela, ampak moj Oče, ki je v nebesih. Jaz pa ti povem: „Ti si Peter (skala) in na to skalo bom zidal svojo cerkev in peklenska vrata je ne bodo premagala. In tebi bom dal ključe nebeškega kraljestva: karkoli boš zavezal na zemlji, bo zavezano v nebesih, in karkoli boš razvezal na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih.“*

Te besede so vam prav dobro znane, ker jih večkrat slišite, zato se vam pa morda zdé tudi navadne, kakor bi ne pomenile nič posebnega. In vendar so tako zelo imenitne, tako zelo pomembne, da malo katere tako zeló. Saj na teh besedah sloni takorekoč vsa krščanska doba; cerkvena zgodovina je zasnovana s temi besedami. Zato je v tem na videz tako preprostem prizoru povedana tako veličastna, ves svet pretresujoča dogodba, in s tem se tudi tako lepo ujemajo vse posameznosti. Sv. evangelist Luka nam pové, da je Jezus gredé v Cezarejo Filipovo, ki je ravno za dan hoda oddaljena od Betzajde, bil le bolj sam zase in veliko molil. Učenci so že lahko slutili in si mislili, da kaj posebnega namerava. Kako primeren je bil tudi kraj. Mesto je bilo na obnožju mogočnega Hermona, kakor bi skalovito gorovje že kot znamenje kazalo nepremagljivo skalo, na katero je Kristus hotel zidati svojo cerkev; prebivalci so bili deloma pagani, deloma judje, kakor bi bilo že s tem naznanjeno, da bode sv. cerkev vsprejemala vse jude in pagane, katerikoli bodo spoznali Kristusa za svojega Boga in Odrešenika.

Kako veličasten je odgovor sv. Petra: *Ti si Kristus!* S tem hoče reči: Ti, ki si tukaj pred nami v človeški podobi, ki te ljudje tako slabo poznajo, ti si oni Mesija, Maziljenec, ki so ga pravični hrepeneč pričakovali že štiri tisoč let; ti si Kristus, t. j. naš Kralj, naš najvišji Prerok (nebeški Učenik) in naš najvikši Duhoven. Pa še natančneje označi veličastno osebo Kristusovo, ko pravi: *Ti si Sin živega Boga*, t. j. Ti si pravi Bog, po vsem enak nebeškemu Očetu. Zares, v tako kratkih besedah bi pač nihče ne mogel povedati več in tako natanko označiti božje osebe Jezusa Kristusa. Tako spoznanje more priti le od Boga, sv. Duha; zato mu tudi Jezus naravnost reče, da tako jasnega spoznanja Peter ne more imeti sam od sebe, po človeški modrosti, marveč, da je ima naravnost iz nebes. Zato pravi Zveličar: *Meso in kri ti nista razodela, marveč moj Oče, ki je v nebesih.* Jezus Petra celo blagruje zavoljo tega odgovora: *Blagor ti, Simon!* namreč, blagor ti zavoljo te vere, blagor tudi zavoljo vsega tega, kar ti bo prinesla ta vera: moj

namestnik boš na zemlji, mučenec boš ter zame celo kri in življenje dal, a tudi veliko slavo dosegel v nebesih. Torej blagor ti, Simon, Jonov sin!

Besede, katere je nato Jezus govoril sv. Petru, so nam že itak znane in tudi njihov pomen nam je znan. Sv. cerkev, svoje kraljestvo na zemlji primerja trdnemu poslopju, ki ga ne more razdejati nobena sila, tudi ne najhujša, t. j. peklena. Temu poslopju je Peter trdna podlaga, temelj. Pri vsakem poslopju je temelj poglavitna reč in tako tesno združen z vsem poslopjem, da brez njega bi moralo razpasti in se porušiti vse poslopje. S tem je dovolj jasno in odločno označena nezmotljivost sv. Petra in vsakega njegovega naslednika, rimskega papeža. Slovesnost tega trenutja povzdigne tudi to, da ga še enkrat imenuje po njegovem imenu.

S tem, da mu izroči ključe nebeškega kraljestva, mu dá vso oblast pri vladanju sv. cerkve in sicer brez pridržka, človeško in božjo, na zemlji in v nebesih, enako, kakor ima Jezus Kristus. Sicer bo po svojem vnebohodu še Jezus sam vladal sv. cerkev, toda nevidno, sv. Peter bo pa v i d n o na zemlji vladal sv. cerkev v njegovem imenu: kar bo na zemlji gledé vere ali verskega življenja prepovedal ali zapovedal, bo imelo tako veljavo, kakor če bi Kristus sam iz nebes zapovedal ali prepovedal; dajal bo postave in cerkvene naredbe, ki bodo imele božjo veljavo, dajal kazni pa tudi odpuščal cerkvene kazni v božjem imenu.

Zares silno pomenljiv je bil ta dan; kolikor bolj kdo zná in razume cerkveno in svetno zgodovino, toliko bolj bo znal ceniti ta dan Kristusovega življenja; preimeniten se mu bo zdel celo kraj, kjer se je oddala človeku na zemlji tolika nebeška oblast.

V. Kmalu potem, bržkone precej, ko so se povrnili na Galilejsko, je opozoril Jezus svoje apostole na neko reč, o kateri jim doslej še ni govoril, ker v veri še niso bili utrjeni; sedaj je pa Peter slovesno izjavil svojo vero in vero apostolov, da so namreč prepričani o tem, da je Jezus pravi živi Bog in obljubljeni Odrašenik, sedaj je torej prišel trenutek, ko jim smé tudi o tem govoriti, namreč o svojem trpljenju in svoji smrti, da bi tako apostole polagoma pripravil na tisto prebitko uro, da bi se takrat ne pohujšali, marveč trdni ostali v sv. veri; zakaj čas se že bliža, še kakih deset mesecev je do zadnje velike noči. Evangelij namreč nadaljuje: *Odslej je jel govoriti (svojim učencem), da mora iti v Jeruzalem in da bo moral mnogo trpeti od starešin in velikih duhovnov in pismarjev in umorjen biti in tretji dan vstati*

od smrti. Peter pa vzame Jezusa na stran in ga začne odvrčati od tega, rekoč: »Tega pa vendar ne, Gospod! To se ti ne zgodi!« Jezus pa se obrne in reče Petru: *Poberi se od mene, satan* (to je: nasprotnik). *Za pohujšanje si mi, ker ne misliš, kar je božje, marveč kar je človeško.* Tu se vidi, kako zelo je iznenadila apostole ta napoved (trpljenja in smrti); čeravno bi bili to že lahko sami vedeli vsaj deloma, ker so že zdavno prerokovali preroki. Pa apostoli so kakor drugi ljudje od Mesija pričakovali zemeljske slave, da bo premagal kot kralj druge narode in posebej jih rešil nadležnega jarma rimskega. Kako težko se je bilo odreči tem nazorom. Zato se Peter kar ustraši takih besedij in v imenu apostolov ga začne prositi, naj nikar ne prevzame trpljenja. Iz tega zopet vidimo trdno vero sv. Petra, ker je prepričan, da Jezus se lahko ubrani trpljenja, če hoče, da misli prostovoljno se izdati v roke svojih nasprotnikov; zato ga začne prositi in odvrčati od tega; Jezus pa mu slovesno in odločno odgovori, da ni gledati na to, kaj je človeška, marveč kaj je božja volja.

Ko je Jezus prvokrat spregovoril besedo o trpljenju, je potem ne pusti več iz vida, marveč jo še večkrat ponavlja. Kakor mu je bila do sedaj najljubša beseda in najdražja reč vera, tako mu je odslej tudi križ in trpljenje. Sveti evangelij namreč nadaljuje: Poklical pa je ljudstvo z učenci ter jim rekel: *Kdor hoče za menoj priti, zataji samega sebe, vzemi svoj križ na rame in hodi za menoj! Zakaj kdor hoče ohraniti svoje življenje, je bo zgubil; kdor pa zgubi svoje življenje zavaljo mene, je bo našel. Kaj namreč pomaga človeku, če ves svet pridobi, pogubi pa svojo dušo? Ali kaj bo dal človek v zameno za svojo dušo? Kdor se sramuje mene in mojih besedij, tega se bo sramoval tudi Sin človekov, kadar pride v slavi svojega Očeta s svetimi angeli povrnit vsakemu po njegovih delih.*

To je prvi najlepši slavospev svetemu križu in najkrepkejši bojni klic vsem odločnim bojevnikom Kristusovim. »Križ« imenuje Jezus vse težave in britkosti — notranje in zunanje, dušne in telesne, kakoršne morajo trpeti vsi, kateri hodijo za Jezusom, n. pr. zatajevanje in premagovanje samega sebe, zguba časti, premoženja, dobička ali celo življenja. »Križ« mora nositi vsak, katerikoli hoče biti Jezusov učenec, zakaj brez križa mu ne more nihče podobn biti. Brez »križa« ne more nihče rešiti svoje duše; ako ta »križ« zahteva telesno življenje, moramo tudi rajše umreti, kakor

zapraviti dušno zveličanje, zakaj duša je več vredna, kakor vesoljni svet. Brez »križa« tudi ne bo nihče poveličan ob sodnjem dnevu, katerega prihod bo naznanjal ravno Jezusov križ na nebu!

Več zelo imenitnih resnic nam podaje današnje premissljevanje. Prav posebno pa si zapomnimo dve resnici: da namreč Jezusovemu presvetemu Srcu ni nobena druga reč tako zelo ljuba, kakor živa vera in potrpežljivost v križih in težavah, ona potrpežljivost, ki se posebno kaže v zatajevanju samega sebe. Da bi vero obudil, zopet naredi dva čudeža, in da bi bil ta neprecenljivi zaklad svete vere na razpolago vsem ljudem do konca sveta, postavi sv. Petra za nezmotljivega varuha božjih nauk in delilca nebeških milostij, da mu bo kot skala trden namestnik v sv. katoliški cerkvi, on in vsi njegovi nasledniki, rimski papeži. Da bi pa tudi vedno zvesto živeli po sveti veri, nam priporoča kot najboljšo in najpotrebnejše sredstvo: zatajevanje samega sebe, svoj križ. Oboje, vero in zatajevanje, zanikava sedanja svet, priporoča pa le kvas farizejev in saducejev: vero hoče siloma iztrgati iz src, in o križu noče ničesar slišati, marveč vedno le o tem govori in deluje le na to, kako bi si mogel prijetnejše uravnati svoje stanje tukaj na zemlji, kakor da bi bili ustvarjeni le samo za ta svet. Mi pa prosimo Gospoda, naj nam bolj in bolj utrjuje in poživlja sveto vero, ter nam dá junaška in potrpežljiva srca, da bomo zvesto izpolnjevali vse njegove zapovedi in pogumno prenašali pezo življenja ter skoz križ in trpljenje srečno prišli v večno slavo! Amen.

A. Kržič.

2. Prostovoljni mutci.

Razvezala se je vez njegovega jezika,
in je prav govoril. Mark. 7, 35.

Velik dar božji pri človeku je zgovorni jezik, in velicega milovanja vreden je siromak, ki ne more govoriti, ne svojih težav in potreb drugim razodeti, ki bi mu vtegnili pomagati. Tak siromak je bil gluhomutec v današnjem evangeliju, katerega so pripeljali h Kristusu zdraviti. In potem, ko je posluš in govor dobil, je on sam in vse ljudstvo hvalilo in poveličevalo Boga. Pa zakaj? Zato ker je že takrat ljudstvo vedelo ceniti vrednost človeškega poslušja in govora. Dasiravno je govor človeku v veliko korist, je pa še

vendar vedno dosti prostovoljnih mutcev, mutcev po svoji volji, ne po telesu, ki nočejo govoriti sebi in bližnjemu v blagor, in katere bo Bog kedaj ostro kaznoval. Hočem vam danes take mutce, ki nočejo v svojo neizmerno škodo govoriti, naznaniti, da bi se jim z božjo pomočjo razvezala vez jezika, ter da bi v svojo večno srečo prav govorili.

1. Prvi izmed taci mutcev, ki v svojo nesrečo govoriti nočejo, so tisti, ki v spovednici nočejo spoznati svojih grehov, in jih trdovratno molče. Taki ljudje so podobni ježu. Jež pobira sadje, ga je in grize. Če ga pa kdo zasači, se hitro zvije v kroglo, skriva rivec in noge, da ni družega videti kot bodeča krogla, ob kateri bi se človek lahko ranil, in zdi se, kakor da bi bil kaka mrtva stvar. Človek, ki pri spovedi grehe zamolčuje, dela njemu enako. Skriva svoja usta, svoje roke in noge, s katerimi je hudo delal, ter se dela nevednega, kakor kaka mrtva stvar. Taka mutasta ježa sta bila prva človeka v raj. Bog ju je videl greh storiti, pa skušala sta ga drug na družega zvrniti. Tak mutast jež je bil Kajn, ki je svojega brata umoril, pa na odgovor klican, pravi, kaj je meni brat mar, sem li jaz varuh svojega brata? In Bog mu reče: »Kaj ne priča kri tvojega brata zoper tebe?« Toda glejte, Kajn noče svoje hudobije spoznati! O koliko taci mutcev pride k spovednici, pa tajé in čakajo, kedaj bo spovednik kaj iz njih izvil; in če se mu ne posreči, potem pa menijo, da je vse dobro. Človek, kako upaš doseči milost in zveličanje, če ne izdaš svojega dušnega morilca, katerega skrivaš v svojem srcu? Odpri se in govori prav, če ne, boš zgubljen, če sicer še toliko dobrega storiš! Pomisli, če bi bilo tebi na prosto voljo dano, roko v ogenj ali v vodo vtakniti, kam bi jo rajše vtaknil? Glej, pravi modri mož, Bog ti ponuja vodo in ogenj. Voda je odkritosrčna spoved, ogenj pa pekel. Če pri spovedi grehe zamolčuješ, padeš gotovo v peklenški ogenj!

2. Taki prostovoljni mutci so nadalje tisti, ki bi lahko bližnjega posvarili in od hudega odvrnili, pa ravno nasprotno delajo. V drugih Mojzesovih bukvah (23, 4.) se bere: *Ako srečaš vola svojega sovražnika, ali pa njegovega osla, ki je zašel, mu ga nazaj pripelji.* Če smo torej po božji napovedbi dolžni še osla in vola, če sta se zgubila, nazaj pripeljati gospodarju, koliko bolj še človeka Bogu, če je zgubil svojega Boga in Gospoda! Marsikateri bi lahko s kako besedo svojega zagre-

šenega brata odvrnil od pijače ali od kake druge pregrehe, češ, bodi pameten, pojdi domu, vsaj imaš že dosti, nikar brez potrebe ne zapravljaj in Boga ne žali, mu pa ravno narobe reče: ali boš dal še za en liter! Ali pa: stori to ali drugo krivico svojemu nasprotniku! Po krčmah se obirajo slabosti in pregreški družih do zadnje pičice, da bi pa kdo dotične naravnost v obraz opomnil njihovih pregreškov, tega si ne upa. Glejte, mutca, ki nima jezika za svoj in svojega bližnjega blagor! — Ko je stari modrijan Dijogen videl nekega otroka z veliko požrešnostjo jesti, je dal njegovemu redniku krepko klofuto, češ, zakaj ga ni lepše zredil. Enako bo storil tudi Bog tistim, ki nimajo nobene svarilne besede za tiste, ki jih vidijo na napačnem potu, zlasti starišem, ki so poklicani otroke svariti — pa molčé. Psalmist pravi: *Prinesite Bogu otroke božje, prinesite mu ovne*, t. j. take, ki so pravo pot zgrešili.

Evangeljski možje so mutca h Kristusu pripeljali, da bi ga ozdravil, tudi mi smo dolžni dušne bolnike t. j. grešnike h Kristusu nazaj voditi, če ne bomo pred Bogom ostro sojeni, še morda ostrejšje, kot oni sami, zato ker so grešniki slepi, in ne vidijo pravega pota; tisti pa, ki jih vidijo po zgrešenih potih tavati, so jih dolžni na pravo pot voditi, ker jo bolj spoznajo, kot sami.

Po preroku Ezehielu (33, 8.) govori Gospod: *Če rečem hudobnežu, umrl boš, in ti mu tega ne poveš, da bi hudobnež zapustil svojo pot, bo hudobnež umrl v svoji hudobiji, pa njegovo kri bom iz tvojih rok tirjal!* Gorjé nam, ker nas ne čaka le samo odgovor od naših grehov, temveč tudi od grehov našega bližnjega. Spomnite se le na preroka Jona. Bog mu je velel, naj gré Ninivljanom pokoro oznanovat. On pa ni maral iti, češ Bog naj jih le kaznuje, in je mislil ubežati, toda kazen božja mu je za petami. Mutastega preroka je mutasta zver, velika riba požrla, da je moral tri dni v trebuhu somovem prebiti v smrtnem strahu.

3. Taki prostovoljni mutci so slednjič tisti, ki nimajo nobene tolažilne besede za bližnjega, kadar je v stiskah ali britkostih. Taka mutca sta bila judovski duhoven in levit, ki sta videla na pol mrtvega človeka v ranah na cesti ležati, pa nista imela nobene tolažilne besede zanj. — Taki mutci so vsi, ki nočejo resnici in pravici spričevanja dati, ter molčé, ko bi govoriti morali. Taki hudobni mutci so bili farizeji, ko so bili prepričani o nedolžnosti Kristusovi, pa niso hoteli resnici spričevanja dati, temveč so ga za hrbtom vedno krivično obrekovali. — Zlasti so pa še posebne kazni in graje vredni tisti mutci, ki

nobene hvale ne vedó za prejete dobrote. Taka nehvaležna mutca sta bila precej prva dva človeka. Bog ju je tako lepa in popolna ustvaril, in v tako prijeten kraj postavil, da sta vsega v obilnosti imela, pa sta vendar z grešno nepokorščino pokazala svojo ostudno nehvaležnost. Zato je prišla nad nju tudi kazen. In to grdo nehvaležnost je podedel tudi njun zarod! — O koliko je tacih mutcev — nehvaležnih mutcev med nami, ki vedno dobrote od Boga prejemajo, pa mu zato ne dajejo nobene hvale in predobrotljivega Stvarnika vedno le z novimi grehi žalijo! Gorje jim! Kristus sam je rekel, kdor ga ne bo spoznal in poveličeval tukaj na zemlji med ljudmi, ga tudi on ne bo spoznal pred svojim Očetom v nebesih! Kako osramotuje današnji evangelski mutec vse take! Dasiravno mu je Kristus prepovedal, naj molči o prejeti milosti, je vendar še bolj očitno in glasno hvalil in poveličeval Boga, in z njim vse ljudstvo, rekoč: *Vse je prav storil: gluhim je dal slišati in mutastim govoriti!*

Kristijani! posnemajmo njega in to ljudstvo tudi mi. Naj se nam razvezlja jezik, ter govorimo odkritosrčno v spovednici, neustrašeno, kadar bližnjega svarimo, tolažljivo, če ga vidimo v stiskah in britkostih, resnično, kadar je treba resnici in pravici spričevanje dati, in hvaležno, kadar prejemamo dobrote od Boga! Amen.

A. Šimenec.

Dvanaajsta nedelja po binkoštih.

I. Naš Gospod Jezus Kristus.

XXXV.

Srečne oči, katere vidijo, kar vi vidite.
Luk. 10, 23.

Srečne oči, katere vidijo, kar vi vidite. Ker povem vam, da veliko prerokov in kraljev je hotelo videti, kar vi vidite, in niso videli; in slišati, kar vi slišate, in niso slišali. S temi besedami Jezus Kristus najprej blagruje one srečne Izraelce, ki so v njegovem času živeli, ki so lahko od blizo zrli v njegovo premilo obličje in poslušali njegove nauke naravnost iz njegovih božjih ust, ki so od blizo gledali njegove veličastne zglede, njegova dela, njegove čudeže.

Kako srečni bi bili vsi pravični stare zaveze, kateri so hrepeneč pričakovali Zveličarja in v tem upanju in pričakovanju pošteno živeli, ko bi bili na njih mestu, ko bi živeli ob Jezusovem času. Kar pa Jezus pravi ljudem, kateri so živeli ob njegovem času, to velja v polni meri vsem dobrim katoliškim kristijanom po vesoljnem svetu do konca dnij; saj se nam v Kristusovem imenu tako v živo pripoveduje in opisuje vse, kar je učil in delal, kakor bi takrat tam bili navzoči in bi ga gledali ter sami slišali; dobrot in milostij nam pa še več deli v sveti katoliški cerkvi kakor Izraelcem, med katerimi je živel, zakaj glavni studenec milostij božjih, ki so nam na ponudbo pri sv. maši in v svetih zakramentih, je še-le odprl ob koncu svojega življenja na gori Kalvariji. Kako srečni smo zares katoličanje, da se nam razlagajo Kristusovi nauki in delijo v toliki obilici njegove milosti! O bodimo hvaležni in pokažimo svojo hvaležnost s tem, da si jih v prid obračamo, kolikor moremo!

I. Lahko si mislimo, kako je napoved Kristusovega trpljenja in njegova beseda o križu in premagovanju apostolom odprla novo polje dušnega delovanja, s katerim se niso mogli tako hitro sprijazniti. A tukaj zopet vidimo, kako dober je Bog, kako ima usmiljenje s človeško slabostjo! Da bi svoje ljubljence potrdil v veri, da bi jih ne begalo njegovo poniževanje in trpljenje, se jim pokaže za nekaj trenutkov v svoji nebeški slavi, da bi imeli že sedaj nekak predokus tiste nebeške radosti, katero bodo uživali vekomaj, ako hrabro prenašajo vse britkost in težave. Zgodilo se je pa tako-le:

Šest dnij potem vzame Jezus s seboj Petra, Jakoba, Janeza, njegovega brata, in jih pelje same na visoko goro (Tabor). In ko je molil, se je spremenil pred njimi. Njegov obraz se je zasvetil kakor solnce, oblačila pa so bila bela kakor sneg. In glej! prikažeta se jim Mozes in Elija ter ž njim govorita o koncu, ki ga je imel dovršiti v Jeruzalemu. Peter pa in, katera sta bila ž njim, so zaspali. Ko se prebudé, ga zagledajo v nebeški slavi in oba moža, ki sta stala ž njim. Peter reče Jezusu: „Učenik, dobro nam je tukaj biti. Ako hočeš, naredimo tri šotore, tebi enega, Mozesu enega in Eliji enega.“ Ko je pa še govoril, zakrije jih svetel oblak. Apostoli so se zbalí. Iz oblaka pa se oglasi glas, govoreč: „Ta je moj ljubi Sin, njega poslušajte!“ Ko so apostoli to slišali, so popadali na obraz in se zelo bali. Jezus pa pristopi, se jih dotakne in reče:

„Vstanite in ne bojte se!“ Ko so povzdignili svoje oči, niso nikogar videli razen Jezusa samega. In ko so šli z gore, jim je Jezus zapovedal: „Ne pravite nikomur, kar ste videli, dokler Sin človekov ne vstane od mrtvih.“

Jezusovo telo je bilo pri tem izpremenjenju tako povečano, kakoršno je bilo pozneje ob vstajenju in vnebohodu, kakoršno je sedaj v nebeški slavi, tako, kakor sta ga videla sv. Štefan in Pavel. Nepopisno velika je morala biti njegova lepota. Evangelisti nam jo opisujejo le približno, ker nebeške reči se ne dajo dopovedati z zemeljskimi besedami. Čudovito lepo je žarel njegov obraz in njegove roke, kolikor jih ni bilo zakritih. Vse njegovo telo je bilo tako bliščéče, da je nebeška bliščoba prevzela in razsvetlila vso obleko, da je bila bela kakor sneg; sv. evangelist Marka pravi: *Njegova oblačila so bila svilla in silno bela kakor sneg, kakor jih ne more ubeliliti noben belivec na zemlji.* (Mark. 9, 2.) Pa ta lepota ni bila le za oči, marveč tudi srce jim je prešinila nebeška radost, da je Peter ves navdušen vskliknil, naj bi vedno ostali v tej radosti. Ob enem pa je bil tudi glas iz nebes silno mogočno potrdilo v sveti veri, da ta Jezus, ki bo s trpljenjem tako globoko ponižan, ne neha biti Sin božji, da ravno skoz trpljenje pojde v svoje veličastvo. Tega potrjenja v veri so zlasti potrebovali oni trije apostoli, ki so imeli biti bližnje priče njegovih britkostij na Oljski gori. Ob enem je pa ravno tem trem ljubljencem hotel na tak ganljiv način poplačati zvesto ljubezen; saj enako dela Jezus še sedaj, da dá svojim najzvestejšim služabnikom včasih že tukaj okušati tako nebeško radost, o kakoršni se posvetnjakom niti ne sanja ne. Gore, na kateri se je to zgodilo, nam sv. pismo ne pové, pač pa ustno izročilo. Bila je gora Tabor, ki se nekako v središču Galileje, v najlepšem kraju, kakor veličastna piramida vzdiga proti nebu in se v vedni spomin imenuje tudi »gora spremenjenja«.

II. Po onem nebeško srečnem trenutju na gori Tabor se odbrani trije apostoli zopet vrnejo z gore, pa zadenejo na nekaj jako vsakdanjega: že od daleč so zaslišali glasen prepir. Okoli Jezusovih učencev se je bilo zbralo veliko ljudstva in pismarji, ki so se prepirali ž njimi; bržkone je bil ta prepir o Jezusu sploh, ali pa posebej o obsedencu, ki ga učenci niso mogli ozdraviti. Videti je, da so se farizeji radi kaj sporekli z učenci, kadar ni bilo Jezusa pri njih, in da so jim bili po svoji slabi navadi radi nadležni. Ko je pa ljudstvo zagledalo Jezusa, je precej ostrmelo in se prestrašilo; bržkone je imel Jezus tisto jutro po svojem spreminjenju nekaj

poseben sijaj na zunaj, neko veličastno resnobo; mogoče, da so se tudi zato vstrašili, ker so se prestrastno mešali v prepir in morda potegnili celó zoper Jezusa. Sedaj so pa pristopili in ga spoštljivo pozdravili.

Jezus jih vpraša: *Kaj se pripravate med seboj?* Kar pristopi izmed množice človek k njemu, se vrže predenj na kolena in glasno vpije, rekoč: »Učenik, prosim te, ozri se na mojega sina, ker samo tega edinega imam! Usmili se mojega otroka; mesečen je nam reč in ima mutastega duha ter veliko trpi; in glej, kjerkoli ga napade, precej kriči in ga meče in lomi, in peni se in škriplje z zobmi in se suši; večkrat pade v ogenj in večkrat v vodo, in komaj ga pusti, ko ga je trgal. Pripeljal sem ga tvojim učencem in jih prosil, naj bi ga izgnali, pa niso mogli.« — To seveda je bilo neprilичno za apostole in zelo mučno, ker jim je bil Jezus obljubil, da bodo izganjali hudobne duhove; to je bilo gotovo tudi povod farizejem, da so bili še zoper Jezusa začeli govoriti. — Jezus pa jim je rekel: *O neverni in spačeni rod, kako dolgo bom še pri vas in vas bom prenašal?* To svarjenje velja vsemu ljudstvu, pa posebej še očetu in apostolom. Nato reče očetu: *Pripelji svojega sina sem k meni!* In privedli so ga. In ko ga je videl, ga je takoj duh stresel in padši na zemljo se je valjal in penil. Jezus vpraša očeta: *Koliko časa je že, kar se mu je zgodilo to?* On pa reče: »Od mladosti, večkrat ga je že vrgel v ogenj in vodo, da bi ga ukončal. Pa če kaj moreš, pomagaj mu, usmili se nas!« Jezus mu reče: *Ako moreš verovati! Verujočemu je vse mogoče.* In zdajci je zavpil oče mladeničev in solzen rekel: »Verujem, Gospod, pomagaj moji neveri!« In ko je Jezus videl množico se zbirati, je zapretil nečistemu duhu, rekoč: *Gluhi in mutasti duh, jaz ti zapovem, izidi iz njega in ne hodi več vanj!* Sedaj je kričal in ga močno tresel ter šel iz njega. In mladenič je bil kakor mrtev, da jih je veliko reklo: »Umril je!« Jezus pa ga prime za roko in ga vzdigne. In stal je in je ozdravel tisto uro. Vsi pa so se čudili veličastvu božjemu.

Ko je stopil Jezus v neko hišo, so ga vprašali njegovi učenci na samem: »Zakaj ga nismo mogli mi izgnati?« Jezus jim pa reče: *Zavoljo svoje nevere. Zakaj resnično vam povem: „Ako imate vero, kakor je gorčično zrno, in porečete tej gori: „Prestavi se odtod tja!“ in prestavila se bo, in nič vam ne bo nemogoče. Ta rod pa se ne dá izgnati, razen z molitvijo in postom.“*

Ta pretresljiva dogodba je pač sama ob sebi dovolj jasna, da ne potrebuje še posebne razlage: edino na to naj opozorim, da se v tej dogodbi bolj kakor v vsaki drugi kaže, koliko velja pri Jezusu vera, z vero se pri njem vse doseže, brez vere nič. Kako lepo pripravlja očeta na to, da bi veroval! Najprej dovoli, da satan še enkrat pred njegovimi očmi pokaže svojo moč nad mladeničem, potlej pokaže očetu veliko sočutje in ga vprašuje natančneje o bolezni in obsedenju, in slednjič ga kar naravnost vspodbuja k veri — tako da ga privede do tega, da prosi daru svete vere, naj bi ljubi Jezus to mrtvo vero, ki jo že ima, pomnožil in spopolnil do take vere, kakoršno on zahteva, naj bi tlečo iskrico razvnel v žareč ogenj! In kako še potlej apostole posebej utrjuje v sveti veri! — Ker torej vemo, kaj ima Jezus tako rad, trudimo se, da se mu prikupimo s prav trdno živo vero, radi obujajmo sveto vero, mnogo mislimo na pričujočnost božjo sploh in še posebej na Jezusa, pričujočega v zakramentu presvetega Rešnjega Telesa.

Drugo, kar je Jezusovemu Srcu tako zelo všeč, sem že zadnjič omenil, je k r o t k o t r p l j e n j e. In glejte, po tako veselem prizoru na Taboru, po tako veličastnem čudežu, v katerem je zopet pokazal, da ima vso oblast tudi do peklenških duhov — že zopet misli na svoje prebritko trpljenje in že drugič govori o njem svojim apostolom in učencem. Evangelij namreč pravi: Od tod so se vzdignili in šli skoz Galilejo; ni namreč hotel, da bi kdo zvedel; učil je pa svoje učence in jim pravil: *Vtisnite si v svoja srca te besede! Sin človekov bo namreč izdan v roke ljudem, in umorili ga bodo, in ko bo umorjen, bode tretji dan od mrtvih vstal.* — Pa oni te besede niso razumeli in bilo je skrito pred njimi. Tudi vprašati so se ga bali o tem govorjenju. In bili so silno žalostni.

III. Prav mikaven prizor in nenavaden čudež se nam sporoča iz tega časa. Jezus je prišel zopet v Kafarnavm in je bržkone bival v Petrovi hiši. Pri judih je bila pa navada, da je moral vsak Izraelec od dvajsetega leta dalje plačevati letni davek za ohranitev templja in za potrebe pri službi božji. Zahtevalo se je od osebe po p o l s t a t e r j a ali dve drahmi (približno dve stari dvajsetici, blizo 70 kr.) Ta davek se je pobiral že pred veliko nočjo. Torej je bil pravi čas že potekel. Tu pristopijo tisti, ki so pobirali tempelski denar, k Petru in mu rekó: »Ali va š u č e n i k n e p l a č u j e d a v k a ?« Peter odgovori: »Kajpada.« — Kakor je videti, so bili ti eksekutorji jako dobrodušni: do Jezusa imajo preveč spoštovanja,

da bi ga šli tirjat; a tudi Petru govorijo jako uljudno. Vprašanje tako nastavijo, kakor bi hoteli reči: »Ali je morebiti plačal že kje drugje, ali morda sploh ne plačuje?« (Kajti judovski duhovni so bili prosti in bržkone tudi leviti in rabini). Sveti Peter pa ne pomisli dalje in kar pritrdi in že gré k Jezusu, da bi ga opomnil. Ko pa stopi v hišo, ga Jezus prehití in mu pravi: *Kaj se ti zdi Simon? Od katerih pobirajo zemeljski kralji užitnino ali davek, ali od svojih otrok ali od tujih?* Peter reče: »Od ptujih,« in Jezus mu reče: *Otroci so torej prosti.* Jezus hoče reči: Nikjer kralji ne pobirajo davka od svojih otrok; tempel je hiša mojega Očeta; ko bi torej jaz moral plačevati tempelski davek, bi se to toliko reklo, kakor: Sin plačuje Očetu davek. Peter takoj spozna, da je napačno rekel davčnim pobiralcem. Že je pripravljen, da bi šel popraviti to reč. A Jezus mu reče: *Da jih pa ne pohujšamo, pojdi k morju in nastavi trnek, in prvo ribo, ki se ujame, vzemi in ji odpri gobček in našel boš stater, vzemi ga in daj jim záme in záse.*

Kratka dogodbica, pa nam kaže Gospoda v tako lepi luči. Najprej pokaže, da je vseveden, ker je vedel, kaj so davkarji zahtevali in kaj jim je Peter odgovoril. Pokaže na dalje svojo krotkost in blagodušnost, ker je pripravljen, dati tudi to, kar mu ni dolžnost, le da se ohrani ljubi mir; tudi njegovo vsemogočnost nam kaže ta zgodbica kakor vsak čudež: ni sicer naravnost povedano, da je Jezus s svojo vsemogočno voljo kar vstvaril denar v ribjem gobčku; ako je pa riba kje dobila denar in ga je imela v gobčku, je pa vendar to bila njegova vsemogočna volja, ki vlada vesoljstvo, da se je ravno ta riba morala prva vjeti na Petrov trnek. Pa recimo, da je bil to le srečen slučaj, moramo vendar le pritrditi, da je Jezus vseveden, ker je naprej vedel za ta slučaj.

Iz te zgodbe se tudi lepo razodeva Jezusova ljubezen do uboštva; Sin božji je, pa še toliko nima svojega, da bi plačal mali tempelski davek. Torej še dobro pol goldinarja nima premoženja. — Ganljiva je tudi pri tem plačevanju vdeležba sv. Petra. Za oba poskrbi Jezus z istim čudežem. Ali se vam ne zdi takoj, kako je ta skupni tempelski davek prelepa predpodoba Petrove nezmotljivosti? Skupno skrbita sedaj za tempel, skupno bota potlej oskrbovala sv. cerkev, Jezus nevidno, Peter pa vidno, in sicer Peter ne s svojo močjo, marveč s Kristusovo pomočjo: in kakor sv. Peter, tako vsak papež za njim!

IV. Ob nekem potovanju v bližini mesta Kafarnavma so se začeli apostoli pričkati, kateri izmed njih bi bil večji v nebeškem

kraljestvu. Povod k takemu prepiru je dalo bržkone Jezusovo prerokovanje, da bo od mrtvih vstal, posebno pa to, da je tri izmed njih bolj odlikoval, posebej še Petra. Videti je, da je bilo prepiranje dokaj živahno že, ko so šli po poti proti Kafarnavmu. Jezus je pa šel sam ali spredaj ali zadaj, utopljen v molitev. Ko so pa prišli v Kafarnavm in bili doma, jih je vprašal, ker je videl misli njih srca: *Kaj ste se menili po poti?* Oni pa so molčali in, da bi se lažje spravili iz zadrege, vprašajo sedaj sami Jezusa: »Kaj meniš, kateri je večji v nebeškem kraljestvu?« Jezus pa se vsede in reče dvanajsterim: *Ako hoče kdo biti prvi, bodi najzadnji izmed vseh in vsem služabnik!* In vzame otročiča, postavi ga sred njih, ga objame in jim reče: *Resnično vam povem: če se ne spreobrnete in ne postanete kakor otroci, ne pojdete v nebeško kraljestvo. Kdor se torej ponižuje kakor ta otrok, ta bo največji v nebeškem kraljestvu. Kdor sprejme katerega takih otročičev v mojem imenu, mene vsprejme, in kdor vsprejme mene, vsprejme tega, kateri me je poslal.*

Za apostole je bilo to jako nehvalno, da so se med seboj pričkali o tem, kateri bode večji v nebeškem kraljestvu; zato jih Jezus posvari; pa kako lepo in plemenito! Ne reče jim nobene žal besede; graja pa častiželjnost prav resnobno z besedo in dejanjem, ker jim pokaže preprostega in nedolžnega otroka. Otrok namreč še nima ničesar, za kar bi mogel zahtevati plačila; vse, kar prejme, prizna za nezasluzeni dar; torej naj tudi apostoli spoznajo, da so tudi nebesa tak dar, ki jih nihče ne more zaslužiti; so dar neskončno dobrotljivega Očeta nebeškega. Otrok tudi še skoro ne more imeti druge zasluge, kakor to, da je poslušen, da stori to, kar se mu reče; a zaradi svoje poslušnosti si nič ne domišljuje; naj tudi oni tako preprosto izpolnjujejo voljo nebeškega Očeta. — Torej Jezus ne prepoveduje vsakega hrepenenja po večjem, po časti; marveč le kaže, kaj bodi namen vse naše častiželjnosti, da bi bili namreč veliki pred Bogom, in pa pot jim kaže, po kateri se pride do resnične slave, namreč pot detinske skromnosti in ponižnosti. Kdor hoče biti prvi, bodi najzadnji izmed vseh in vsem služabnik! Da bi se apostolom detinska ponižnost tem bolj prikupila, začne otroka povzdigovati in naravnost samega sebe primerja otroku. Otrok je namreč podoba Kristusove ponižnosti in zato tako ljub nebeškemu Očetu. Zato zasluži posebno plačilo, kateri prevzame skrb za takega otroka; obratno je pa tudi prestrašna reč, če kdo pohujša njemu tako ljubega otroka. To je

zopet povod, da začne Jezus govoriti o pohujšanju in sicer ostro besedo tistim, ki dajejo pohujšanje, in tistim, kateri se pustijo pohujšati!

Kdor pa pohujša katerega teh malih, kateri verujejo v me, bi mu bilo bolje, da bi se mu mlinski kamen obesil na vrat in bi se utopil v globočini morja. Gorjé svetu zavoljo pohujšanja! Pohujšanje sicer mora priti, ali gorjé tistemu človeku, po katerem pride pohujšanje. Če te pa pohujša tvoja roka ali noga, odsekaj jo in vrzi jo od sebe! Bolje ti je, da hrom ali brez roke greš v življenje, kakor pa, da bi imel dve roki ali dve nogi pa vržen bil v neugasljivi peklenski ogenj, kjer njih črv ne umrje in njih ogenj ne ugasne. In če te pohujša tvoje oko, izderi je in vrzi od sebe; bolje ti je z enim očesom priti v življenje, kakor da bi imel dve očesi, pa vržen bil v peklenski ogenj, kjer njihov črv ne umrje in ogenj ne ugasne. Zakaj vsak bo z ognjem soljen, in vsak klavni dar se osoli s soljo. Dobra je sol; ako pa sol postane neslana, s čim jo boste osolili? Imejte sol v sebi in mir med seboj. — Glejte, da ne zaničujete katerega teh malih, ker povem vam, da njih angeli v nebesih vedno gledajo obličje mojega Očeta, ki je v nebesih. Zakaj Sin človekov je prišel zveličat, kar se je bilo zgubilo. — Kaj se vam zdi? Ko bi imel kdo sto ovac, in bi se ena izmed njih izgubila, ali bi ne popustil devetindevetdeseterih na gorah in bi šel iskat tiste, ki se je izgubila? In če se primeri, da jo najde, resnično vam povem, da se je bo veselil bolj kakor devetindevetdeseterih, katere se niso izgubile. Tako ni volja našega Očeta, da bi se pogubil le tudi eden teh malih!

Glejte, to je Jezusov nauk o pohujšanju; malokrat je govoril Jezus tako resnobno; vidi se, da se gré za veliko in imenitno reč. Kako veliko zlo je pohujšanje, nam kaže prvič v tem, da izreče besedo gorjé in sicer maščevalno za one, kateri pohujšujejo, milovalno za one, kateri se ne varujejo pohujšanja. Drugič kaže to strašna kazen, ki se zažuga pohujšljivecem. Tak velik mlinski kamen, ki so ga vrtili osli ali pa sužnjiki, naj bi se mu obesil na vrat in se ž njim potopil v globočino morja, da bi gotovo nikdar več ne mogel priti na dan, da bi ne mogel več nadaljevati svoje strašne hudobije. Tretjič se vidi zlobnost pohujšanja iz nasprotja, če se primerja temu, kako zelo skrbijo angeli v nebesih za male in nedolžne, pohujšljivec pa uniči vse njih angelsko delo; dalje, če se primerja temu, kaj je storil Jezus za rešenje duš, kakor tako

ganljivo opisuje v priliki o izgubljeni ovčici; pohujšljivec pa stori, da je zastonj vse njegovo delo, zastonj njegova rešnja Kri; pregreši se pohujšljivec tudi naravnost zoper nebeškega Očeta, kateri želi, da bi bili vsi zveličani, nihče pogubljen. Po pravici se imenuje pohujšljivec — satan v človeški podobi!

Nesreča, ki jo napravi pohujšanje, je pa tudi razvidna iz tega, ker Jezus zahteva tako težke žrtve, ki si jih je treba rajše naložiti, nego pohujšanje trpeti, ker zažuga strašne kazni v peklu, ter posebej povdarja večnost. Z ognjem bode soljen: sol osoljeno reč vso prevzame in presoli, tako bo ognja pekočina prevzemala vsega človeka; soli se zato, da se dotična reč ohrani, *z ognjem bodo soljeni*, pomeni, da bodo v neugasljivem ognju goreli — goreli in nikdar ne zgoreli! Obratno pa se rabi sol tudi pri daritvah, da se dar ohrani za Boga; tako bodo tudi vsi oni srečni, kateri rajše vse žrtvujejo, kakor bi se dali pohujšati, takorekoč soljeni z večno srečo, t. j. vživali bodo s Kristusom neminljivo radost, na veke bodo imeli vsega, karkoli si bodo želeli. Amen. A. Kržič.

2. Ljubezen do samega sebe.

Ljubi svojega bližnjega kakor sam sebe.
Luk. 10. 27.

V današnjem evangeliju ste slišali poglavitno zapoved, katero moramo spolnovati, ako hočemo doseči večno zveličanje: *Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega svojega srca in iz vse svoje duše in iz vse svoje moči in iz vse svoje misli in svojega bližnjega kakor samega sebe.* Kaj se pravi Boga čez vse ljubiti, in kako moramo Boga ljubiti, ste že večkrat slišali razlagati; ravno tako tudi, kaj se pravi bližnjega ljubiti, in kako ga moramo ljubiti. V tej zapovedi pa je tudi zapovedano, da moramo sami sebe ljubiti, zakaj Kristus pravi: *Ljubi svojega bližnjega, kakor sam sebe* (ljubiš). Samega sebe ljubiti se pravi, sam sebi dobro hoteti in storiti, in to je že tako v naši naravi zapisano, nam prirojeno, da človek ne more drugače, kakor samega sebe ljubiti, zakaj nihče samega sebe ne sovraži in si hudo ne želi, ampak vse stori in si prizadeva, da bi bil sam srečen, da bi se mu dobro godilo. Toda ta ljubezen do samega sebe je med ljudmi silno različna. Nekateri misli, da samega sebe prav ljubi, pa se prav za prav le sovraži, in si pripravlja večno nesrečo. Drugi pobožni in bogaboječi pa imajo zopet tako ljubezen do samega sebe, da se posvetnjak z njih

norčuje in pravi: Glejte, kako slabo živijo, nič si ne privoščijo nobenega veselja, to ni nobeno življenje. Ali vendar si ti služijo večno srečo. To je imel tudi Jezus v mislih, ko je nekdam govoril: *Kdor (nespametno) ljubi svoje življenje (samega sebe), ga bo zgubil; in kdor sovraži svoje življenje na tem svetu, ga bo prihranil za večno življenje.* Vsa naša modrost mora biti tedaj v tem, da znamo sami sebe prav ljubiti, krščansko ljubiti, ker le prava krščanska ljubezen do samega sebe nas bo storila večno srečne, in da se varujemo neredne, pregrešne samosvoje ljubezni. Zato bom govoril

1. Kaj je prava krščanska ljubezen do samega sebe? 2. Kaj je neredna ljubezen do samega sebe?

I. Pametna in krščanska ljubezen do samega sebe je v tem, da najbolj ljubimo svojo dušo in skrbimo za njeno zveličanje, potem pa ljubimo tudi pametno svoje telo in druge časne dobrine, kakor zdravje, premoženje, dobro ime in sicer zavoljo Boga in zavoljo svoje duše.

1. Ljubiti moramo pred vsem svojo dušo in skrbeti za njeno zveličanje. Ljubiti jo moramo bolj kot vse časne dobrine, bolj kot zlato in srebro, bolj kot zdravje in življenje, bolj kot svoje telo, zato moramo pripravljene biti rajši vse dati, kakor svojo dušo pripraviti v nevarnost. Zakaj sveta vera nas uči, da je duša najboljši, najimnitnejši, neumrljivi del človeka, ker je vstvarjena po božji podobi, odkupljena z drago krvjo Jezusa Kristusa, posvečena z milostjo sv. Duha, ker jo hrani in nasituje živi hruh, ki je prišel z nebes; ker je otrok božji, dedič božji, tempel božji; ker je namenjena za nebesa. Dušo moramo bolj ljubiti ko vse drugo in zanjo skrbeti, ker če je duša zveličana, je ves človek zveličan. Če je duša pogubljena, je ves človek pogubljen. Zato je Kristus rekel: *Kaj pomaga človeku, če ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi. Ali kakošno menjo bo dal človek za svojo dušo? Ne bojte se teh, ki telo umore, duše pa ne morejo umoriti, bojte se veliko bolj tistega, ki more dušo in telo pogubiti v pekel.*

2. Kako pa moramo skrbeti za zveličanje svoje duše? a) Varovati se moramo skrbno greha in grešne priložnosti, zakaj smrtni greh je smrt duše, grešna priložnost pa smrtna nevarnost za dušo. Kdor tedaj greh dela, kdor se grešne priložnosti skrbno ne varuje, ali jo celo išče, ne ljubi svoje duše, in slabo za njo skrbi. Zato pravi prerok: *Kdor krivico ljubi, sovraži svojo dušo* (ps. 10. 6), in angel Rafael je dejal Tobiju: *Kateri*

-greh in hudobijo delajo, so sovražniki svoje duše (Tob. 12. 10). —

b) Če smo pa grešili, moramo hitro pravo pokoro delati. Ako je človek tako nesrečen, da iz slabosti ali pa iz hudobije stori smrten greh, umori svojo dušo, in mu nič drugega ne pomaga, da oživi svojo dušo, ki je oropana življenja milosti, kakor da naglo, brez odloga dela pravo pokoro. Zakaj neumnost bi bila, strašanska neumnost, pokoro odlašati le en dan, ker noben trenutek nismo varni pred smrtjo, ki nam vzame čas za pokoro, ki nas pelje pred sodnji stol božji obložene s težko butaro greha; kjer čaka nespokorjenega sodba večnega pogubljenja. Sveti Pavel govori (I. Tes. 5. 2.): *Sami dobro veste, da bo dan Gospodov tako prišel kakor tat po noči. Zato modri Sirah (5, 8.) tako resno svari, naj ne odlašamo pokore: Ne odlašaj se k Gospodu spreobrniti, in ne odkladaj od dneva do dneva, zakaj njegova jeza naglo pride, in ob času maščevanja te bo končal.* Če tedaj kristjan vse to dobro vé, kako more le en trenutek odlašati, da bi vstal in delal pokoro? Ali se pravi to svojo dušo ljubiti? Ko bi ti po nesreči zavžil smrtni strup, ali bi kaj odlašal vzeti nasprotno zdravilo? Ali pa tvoja duša ni več vredna kakor telesno življenje; ali se ni bolj bati večnega pogubljenja kot časne smrti? Če tedaj ljubiš svojo dušo in si v smrtnem grehu, nikar ne ostani le en trenutek v nevarnosti večnega pogubljenja, vstani, obžaluj, trdno skleni, spovej se in delaj pokoro, da bo tvoja duša živela in se zveličala. c) Moramo skrbeti za čednosti, dobra dela in za vse, kar dušno življenje poživlja. Ni dovolj, da naša duša samo živi, ampak moramo skrbeti, da bo zmiraj lepša v božjih očeh. Lepota duše pa so čednosti, dobre misli, dobra dela, ponižnost, potrpežljivost, čistost itd. Dobra dela so lepoticje, so biseri, ki krasijo našo dušo. Posebno moramo skrbeti za to, kar dušo pri življenju ohrani, to je za molitev, obujanje treh božjih čednosti, premišljevanje božje besede, za sv. zakramente, presv. Rešnje Telo in sv. mašo. Ako to opuščamo, potem je nevarnost, da zgubimo posvečujočo milost, ker brž postanemo mlačni in kmalo pademo tudi v smrtne grehe.

3. Ljubiti smemo pametno, krščansko tudi svoje telo. Krščansko ljubimo svojo telo, če ga ljubimo, a) ker je prebivališče in orodje naše duše in nam pomaga Bogu služiti. Tudi naše telo je častljivo, ker v njem prebiva neumrjoča duša, duša Bogu podobna, od prvega trenutka, ko je človek vstvarjen, pa do zadnjega zdihljeja, ki ga stori na zemlji. V telesu, in z vsemi udi in počutki našega telesa dela razumna,

neumrljiva duša, skozi oči gleda, z ušesmi posluša, z rokami dela, z nogami hodi. Vse to dela duša lahko s svojim telesom, ako hoče, v čast božjo, da si s tem pripravlja nebeško plačilo, neminljivo srečo in veselje. Ravno zato smemo in moramo ljubiti svoje telo, skrbeti za njegovo zdravje in moč. Zato se kristjan zelo pregreši, ako ne skrbi po krščansko za telo, ako si telo slabi, življenje krajša in zdravje spodkopuje z nezmernostjo, jezo, togost, preveliko žalostjo, ali z lahkomišljenostjo, ako se nalašč postavlja v smrtno nevarnost, kakor pretepavci in pobijavci. Kdor pa celo sam zoper sebe roko vzdigne in si življenje vzame, stori strašni greh samomora, se smrtno pregreši ne le zoper sebe, ampak tudi zoper Boga in se večno pogubi. b) Ljubiti moramo svoje telo, ker je tudi telo posvečeno in maziljeno v svetih zakramentih, namenjeno za večno življenje. Dasiravno sv. zakramenti prav za prav dušo posvečujejo, vendar gotovo tudi telo posvetijo, ker duša po vidnem znamenju, ki ga telo prejema, dobi notranje posvečenje. Zlasti pri sv. krstu se telo kakor duša reši iz sužnosti sata nove, postane božja last, namenjeno za večno veličastvo. Pri svetem obhajilu, kjer se tudi telo sklene z Jezusom, prejme telo zastavo prihodnjega vstajenja in poveličanja. Ravno to naše telo, katero imamo zdaj, bo v nebesih, ravno te oči, ušesa, jezik, roke, noge, vsi udje, vsi počutki, zato je naše telo častitljivo in vredno pametne ljubezni. Zavaljo tega moramo ljubiti tudi svoje telo, moramo krotiti njegove napačne, pregrešne želje, mu odreči, kar je duši nevarno in ga tako Bogu darovati, kakor opominja sveti apostel v listu do Rimljanov (12. 1.): *Prosim vas, bratje, pri usmiljenju božjem, da dajte svoja telesa v živ, svet in Bogu dopadljiv dar.* Tako so delali svetniki.

4. Ljubiti smemo tudi časne dobrote, zdravje, premoženje, dobro ime po krščansko. Ljubimo jih krščansko, če jih ljubimo zato, a) ker so vse časne dobrote od Boga, dar božji, kakor govori Pridigar (5. 18.): *Vsakemu človeku je Bog dal bogastvo in premoženje, mu je dal tudi oblast, da je in vživa svoj del, in se veseli svojega dela; to je božji dar.* Tako je ljubil bogabojeci Job časne dobrote, zato ni godrnjal zoper Boga, ko je vse nagloma zgubil, ampak je govoril ves vdan v voljo božjo: *Gospod je dal, Gospod je vzel, kakor je Gospodu dopadlo, tako se je zgodilo; češčeno naj bo Gospodovo ime!* — b) Ker nam pomagajo delati v čast božjo, svojemu bližnjemu pomagati, dolžnosti svojega stanu spolnovati. Kdor tedaj ljubi časno premoženje in denar

ter si ga želi zaradi tega, da ga obrača v čast in slavo božjo, za zidanje in olepšanje cerkve, da se služba božja častljivo obhaja; — kdor ga ljubi za to, da more ubožcem in bolnikom obilno pomagati, ali za to, da more dolžnosti svojega stanú lažje spolnovati, skrbeti za potrebe in življenje svoje družine, svojih otrok; — kdor skrbi za svoje dobro ime zato, da lahko več dela v blagor svoje družine, občine, domovine; — tak kristjan ljubi časne dobrote pametno in krščansko, ker jih ne ljubi iz lakomnosti, napa, poželjivosti, ampak iz pravega krščanskega namena, da dela za blagor bližnjega in za čast božjo. Ker je pa silno težko za take, ki imajo veliko posvetnega blaga, da bi ne navezali svojega srca nanj, zato pravi Gospod bogatinom: *Teško pojde bogatin v nebesa.*

II. Kaj je neredna ljubezen do samega sebe?

1. Neredna ljubezen do samega sebe, ali sebičnost je, če človek išče svoje časti, ne pa časti božje, ako hoče po svoji volji ravnati, ne pa po božji. Že prva človeka je zapeljala taka nerodna samosvoja ljubezen. Adam in Eva, vstvarjena, da bi Bogu čast dajala, božjo voljo spolnovala, sta hotela biti sama kakor bogova, in sta se drznila ravnati po svoji volji nasproti božji volji. Tako je tudi Lucifer hotel biti kakor Bog, ni hotel svojo voljo podvreči božji, zato je padel iz nebes v pekel. Tako vsi tisti, ki greh delajo, nečejo Bogu pokorni biti, nečejo Bogu časti dati, in tako delajo zapeljani po svoji neredni ljubezni do samega sebe. Ta ljubezen pelje naravnost v greh, k odpadu od Boga.

2. Ako človek bolj skrbi za telo in časne dobrote, kakor za dušo in večne dobrote. Krščanska ljubezen do samega sebe zahteva, da skrbimo najprej in najbolj za zveličanje duše, da smo pripravljeni zgubiti rajši blago in premoženje, čast in dobro ime, celó zdravje in življenje, kakor pa svojo neumrjočo dušo. Ali ni tedaj nespametna, neredna, pregrešna ljubezen do samega sebe, če se človek ne zmeni za svojo dušo in večno življenje, ampak zmiraj naprej dela in trpi in se peha le za zemeljske zaklade, posvetno čast, meseno veselje in vživanje? Kdor se tako ljubi, je podoben bogatinu v sv. evangelju, kateri je govoril sam sebi, ko je imel vsega dobrega čez glavo: *Duša moja! veliko blaga imaš spravljenega za prav veliko let; počivaj, jej in pij in bodi dobre volje.* A Bog mu pravi: *Neumnež! to noč bodo tirjali tvojo dušo od tebe, kar si pa spravil, čegavo bo? O neumni otrok sveta! tvoje telo bo jed črvov, tvoje nabrane zaklade bodo pograbili dediči, in tvoja duša? — to si ti sam! kaj*

bo s taboj? Tako je s tem, kateri si bogastvo nabira, pa ni bogat v Bogu, pravi Jezus.

3. Če človek bližnjemu škoduje, da bi sam imel dobiček ali srečo. Taki samoljubni, sebični človek hoče sam sebi dobiček pripraviti, zato bližnjemu dela krivico, škodo, goljufa, krade, opravlja, obrekuje, druge izpodriva, z eno besedo, vsa škoda, ki se bližnjemu dela na premoženju, na poštenju, dobrem imenu, izvira iz pregrešne samo svoje ljubezni, ker tak človek misli, da sme vse storiti, kar njemu prav pride, da sam nima škode, naj drugi pri tem še toliko trpijo. Kdor tedaj neredno ljubi samega sebe, se pregreši zoper Boga, ker mu odreka dolžno čast in pokorščino; se pregreši zoper samega sebe, ker dušo svojo zanemarja in ne skrbi za njeno večno srečo; se pregreši nad svojim bližnjim, ker mu dela škodo in krivico. To so tisti ljudje, o katerih govori sveti apostol v I. listu do Timoteja (3, 2.): *Polni samosvoje ljubezni, sami sebe ljubeči, lakomni, napuhnjeni, prevzetni, starišem nepokorni, nehvaležni, brez ljubezni, obrekovalci, nečisti, neusmiljeni, brez dobrotljivosti, kateri sladnost bolj ljubijo kakor Boga.*

Iz tega spoznate, da zapoved „ljubi samega sebe“, je prav za prav le v tem: ljubi svojo dušo, skrbi za njeno zveličanje, ali reši svojo dušo!

Imeniten mladenič, krasno oblečen, je stal svoje dni na oljski gori pred podobo, ki je kazala strahovite peklenške muke, in jo je z grozo ogledoval. Že se hoče obrniti, da bi ne videl strašne podobe, kar pristopi častitljiva gospa, mu še živeje popisuje muke peklenške, ki čakajo nespokornih, in slednjič zakliče: „Mladenič! hiti in reši svojo dušo!“ „Kaj pa naj storim?“ mladenič presunjen vpraša. „Hočeš svojo dušo rešiti, moli, posti se, premaguj se!“ Kmalo potem stopa plemeniti mladenič zamišljen proti bližnjemu samostanu, ponižno potrka na vrata in prosi, da naj ga sprejmó med menihe. Ko pa opat, pobožni Serida, vidi krasno opravljenega lepega mladeniča, ne verjame, da mu je resnica in ga neče koj sprejeti. Najmodrejši med redovniki, Dorotej, mladeniča še več izprašuje, pa mladenič na vse odgovarja samo te besede: „Svojo dušo hočem rešiti, to je moja edina želja.“ Sprejmó ga v samostan; tam je z iskreno pobožnostjo vsem bratom dajal najlepši zgled; umrl je čez pet let smrt pravičnega. Ta mladenič je bil sv. Dositej.

Tudi tebi, človek! kliče najčastitljivša, najljubeznjivša mati sv. cerkev: Hiti, reši svojo dušo! Kliče ti iz prižnice, v spovednici,

v podobah, na pokopališčih, kliče ti iz visokega stolpa mrtvaški zvon: Reši svojo dušo! Ali poslušáš ta glas? O hiti z malim številom izvoljenih, reši svojo dušo, zakaj, kaj ti pomaga, če si ves svet pridobiš, na svoji duši pa škodo trpiš. Amen.

Ludovik Škufca.

Praznik Marijinega vnebovzetja.

1. Marija je po Jezusu prišla v nebesa, mi pa upamo priti po Mariji.

V družbi svetnikov je moje stanovanje.
Sir. 24, 16.

Ko je kralj David premagal svoje sovražnike ter zopet v miru živel, se spomni, kakor pravi sv. pismo, skrinje zaveze, ki je bila shranjena v hiši Obededoma. Sklene jo prenesti v svoje mesto na sijonski grad. To prenesenje pa se je imelo zgoditi z največjo slovesnostjo. Kralj sam in ves Izrael so pred skrinjo zaveze igrali na razno, iz lesa izdelano orodje: na citre in harfe, na bobne, zvončke in cimbale (II. Kralj.).

Kristijani! ta dogodba je le slaba podoba tiste dogodbe, katere nas spominja današnji častitljivi praznik, namreč prenesenja Marijinega, skrinje nove zaveze, v sveta nebesa. Kakor je nekdanji kralj David v družbi vsega Izraela med petjem in godbo spremljal prenešenje skrinje zaveze v svoje mesto, tako je tudi na današnji dan Kralj vseh kraljev, Jezus Kristus, med angelskim petjem in slavoklici vseh nebeščanov sprejel Marijo z dušo in telesom v nebeški Jeruzalem.

Kristus je tedaj Marijo vzel v nebesa, katera je ona tako močno zaslužila. O kolika sreča za njo! Kdo izmed nas si ne želi take sreče? O gotovo si mi vsi želimo in upamo kedaj priti v nebesa, toda kdo izmed nas jih zasluži? Nihče! — In vendar upamo priti v nebesa, in sicer po Mariji, če smo jih tudi nevredni. Premišljajmo danes te dve resnici, da je Marija po Jezusu prišla v nebesa, katera je močno zaslužila; mi pa upamo priti tja po Mariji, če jih tudi nismo vredni.

1. Kristus je Marijo v nebesa vzel zaradi sebe in zaradi nje.

a) Sam je rekel: *da hoče, da bo njegov služabnik tudi tam, kjer je on.* (Jan 12, 26.) Če pa že on hoče svoje služabnike pri

sebi imeti, kako bi mogli misliti, da ne bi bila njegova resna volja, tudi mater imeti pri sebi? Kaj pa je služabnik, četudi še toliko let zvesto služi svojemu gospodu v primeri k materi? Mati je svojega sina s strahom nosila, v bolečinah rodila, z ljubeznijo dojila, s skrbjo izrejevala, vedno pripravljena zanj dati življenje. Lahko rečem, da bi Kristus ne bil popolnoma srečen brez svoje Matere v nebesih! Zakaj kjer je najboljši Sin, se spodobi, da je tam tudi najboljša Mati! Že zaradi svoje slave in sreče je torej vzel Kristus svojo Mater k sebi v nebeško kraljestvo.

b) Marija je pa tudi sama zaslužila vzeta biti v nebesa. Kratko pred svojo smrtjo je rekel Kristus svojim apostolom: *Kadar bo Sin človekov prišel v svojem veličastvu in vsi angeli z njim soditi žive in mrtve, takrat bo sedel na sedežu svojega veličastva, in tedaj se bodo zbrala pred njim vsa ljudstva, ter jih bo ločil, kakor pastir loči ovce od kozlov, ovce bo postavil na desno, kozle na levo. In potem bo rekel vsem, ki so na desni: „Pridite blagodarjeni mojega Očeta, in vzemite v posest kraljestvo, katero vam je pripravljeno od začetka sveta; zakaj lačen sem bil, in ste mi dali jesti, žejen, in ste mi dali piti, ptujec, in ste me pod streho vzeli, nag, in ste me oblekli, bolan, in ste me obiskali, v ječi, in ste k meni prišli. — Ostanimo pri teh besedah. Kdo vas, vprašam, je ta dela krščanskega usmiljenja zvestejše spolnoval, kot Marija? Ona je lačnemu Jezusu v življenju dajala kruha in jedi, žejnega s svojim mlekom dojila, ptujca na zemlji prenočevala, nazega odevala, bolnega v njegovem britkem trpljenju obiskala, ujetega tolažila, in na križu umrlega pomagala pokopati. Če je pa Kristus zagotavljal, da bo slehrnega, ki najmanjšemu njegovemu bratu stori tako delo, sprejel v svoje kraljestvo, kako je zaslužila še-le Marija kot prva in največja biti sprejeta v kraljestvo svojega Sina? Kristus je tedaj Marijo zaradi sebe in zaradi nje vzel v nebesa, kakor sem vam spričal; mi pa za trdno upamo po Mariji v nebesa priti. Zakaj, — vam hočem zopet dokazati.*

2. Sv. cerkev imenuje Marijo »vrata nebeška«, in to po pravici. Kako pa nam je Marija vrata nebeška? Po svojih priprošnjah in milostih, katere nam izprosi od svojega Sina. Kakor je nekdaj v Kani Galileji podpirala želje ženina in svatov, ko jim je primanjkovalo vina, da so ga v obilici dosegli po čudežu, tako dela ona še vedno v naš dušni in telesni blagor. Marijine priprosnje so pa močne, ker Jezus ne more ničesar odreči svoji Materi.

Pripoveduje se, da je bil svoje dni imeniten rimljan, Korijolan po imenu, pregnan iz rimskega mesta. Šel je pa potem naravnost k sovražnikom rimskega mesta, ter se vrnil na čelu njih k mestu, da bi je razdejal. V velikem strahu ga gredó imenitneži mesta prosit milosti, pa Korijolan se ne dá omečiti. Slednjič ga pride prosit njegova mati, in glejte, materini prošnji se ni mogel ustaviti, ter je ginjen od njene prošnje prizanesel mestu.

Koliko rajše še-le božji Sin na Marijino materino prošnjo skazuje milosti nam! Koliko je svetnikov v nebesih, ki so po Marijini priprošnji dosegli to srečo, in katere bi brez nje nikedar ne bili; koliko jih je večnega pogubljenja rešenih po Marijinem posredovanju, kateri bi bili brez nje večno nesrečni! Zato kliče sv. Ambrož: Odpri nam, o Marija, vrata nebeška, katerih ključe imaš, odpri nam jih, ker ti si po besedah cerkve vrata nebeška! Sv. cerkev imenuje Marijo: morsko zvezdo in zgodnjo danico. In sveti Tomaž pravi: Kakor zvezde vodijo mornarje v varno zavetje, tako spremlja Marija kristijane v nebesa! Sv. Peter Damjan jo pa imenuje nebeško lestvico, češ, kakor je Bog po nji na zemljo prišel, tako se povzdigujejo po nji ljudje v nebesa.

Kristijani! če smo le pravi Marijini častilci, smemo biti brez skrbi, da bomo zveličani, zakaj po besedah sv. Janeza Damascena: Bog le tistim dá pravo, zaupljivo pobožnost do Marije, katere hoče zveličati. Kdor ima torej resnično in iskreno pobožnost in zaupanje do Marije, bo rešen. V dokaz zato bi vam naštel lahko veliko zgledov, omenjam pa le nekaj malega.

Na Nemskem je bil neki hudobnež obsojen k smrti, pa se nikakor ni hotel spovedati. Neki jezuit se je veliko trudil, da bi ga omečil in za Boga pridobil, — pa vse zastonj. Prosil ga je, jokal nad njim, se pred njim na kolena vrgel, pa nič ni pomagalo. Ker je čas pohajal, in ga ni mogel in hotel dolgo zgubljeti, mu reče: »Moliva vsaj češčenomarijo!« In glejte, komaj sta pričela, je jel hudobnež britko jokati, se je skesano spovedal, ter želel z Marijino podobo v rokah umreti. To dogodbo je zapisal sv. Alfonz Ligvorjan. — Nekaj podobnega nam je ravno ta svetnik povedal v sledeči prigodbi. Pravi, da je v papeževih deželah srečala mlada deklica nekega poglavarja razbojnikov ali tolovajev. Ker se je bala, da bi ji kaj hudega prizadejal, ga je prosila, naj jo iz ljubezni do prečiste Device pusti mirno iti, na kar ji tolovaj odgovori: »Ker si me iz ljubezni do Matere božje prosila, ne želim družega od tebe, kakor, da me njej priporočiš,« in jo je potem še toliko časa spremljal, da je bila iz nevarnosti. Prvo noč potem se prikaže temu tolovaju v sanjah Marija, ga zahvali za dobro delo, katero je storil dekletu, ter ga zagotovi, da bo prišel čas, ob katerem mu bo to delo poplačala. Kmalu potem vjamejo razbojnika in ga k smrti obsodijo. Tisto

noč pred smrtjo se mu zopet prikaže Marija, in ga vpraša, če jo pozna; on pa pravi, da se mu dozdeva, kakor bi jo bil že nekdaž videl. In ona pa reče: »Jaz sem Marija, jutri boš umrl, in za tisto dobro delo, katero si ti nekdaž dekletu skazal, te hočem poplačati s tem, da boš z velikim kesanjem umrl, in potem precej v nebesa prišel.« Razbojnik se zbudi, ter občuti toliko žalost nad svojimi grehi, da glasno joka in duhovnika prosi, da se spové. S solzami se je spovedal in pripovedoval svoje prikazni ter prosil duhovnika, da naj jih očitno razglasi. Sel je vesel na morišče, in po smrti je bil njegov obraz ves častljivo spremenjen, tako, da so vsi pri-
čujoči prepričani bili, da je Marija svojo obljubo nad njim spolnila.

Kristijani, častimo pobožno vsi Marijo, ki je bila danes tako visoko povzdignjena, ter nebes in zemlje Kraljica kronana, ter kličimo: Češčena Kraljica, mati milosti . . . pokaži nam Jezusa, blaženi sad tvojega Telesa! Amen.

A. Šimenec.

2. Slava in priprošnja preblažene Device Marije.

Danes je bila Marija Devica v nebesa vzeta, radujte se, zakaj ona kraljuje s Kristusom vekomaj.

Besede svete cerkve.

Ko je sv. Bernard na praznik Marijinega vnebovzeta govornik o nezmerni Marijini slavi, katero je dosegla, in o veselju, s katerim so bila nebesa napolnjena, ko je Marija kot Kraljica vstopila, je rekel: »Vendar mi moramo veliko bolj jokati, kakor se z nebeščani veseliti; zakaj kakor močno se nebesa veselijo zaradi Marijine pri-
čujočnosti, tako mora zemlja žalovati zaradi njene odsotnosti ali izgube.« Tedaj pa se spomni sv. Bernard vezi ljubezni, katera nas ljudi sklepa z nebeščani, in tiste skrbi, katero imajo angeli in svetniki v nebesih zaradi nas ljudi na zemlji; spomni se, da Marija tudi v svoji nebeški slavi na nas ne pozabi, marveč nam ona še tolikanj bolj s svojo mogočno priprošnjo stoji na strani; zato zakliče: »Naša žalost naj jenja, zakaj le pred nami je šla naša Kraljica in tako častljivo je bila sprejeta, da moramo na njo, našo Kraljico, staviti vse svoje zaupanje. Mi pozemeljski popotniki smo poslali Marijo kot priprošnjico pred seboj, da se bo kot Mati božjega Sodnika in tudi naša Mati skrbno potegovala za naše zveličanje.« S temi lepimi besedami nam je sv. Bernard naznanil, kaj naj danes premišljujemo. Marija je bila med velikim veseljem angelov in nebeščanov vzeta v nebesa, kjer kraljuje v nebeški slavi s svojim

božjim Sinom na vekomaj, in vzvišena in mogočna Kraljica nebes in zemlje je tudi naša ljubezniva in usmiljena priprošnjica. Zato poje cerkev: *Danes je bila Marija Devica v nebesa vzeta, radujte se, zakaj ona kraljuje s Kristusom vekomaj.* Premišljajmo torej danes

I. Marijino slavo v nebesih, zaradi katere jo na vso moč častimo.

II. Marijino mogočno pomoč v vseh naših potrebah, zato jo neprenehoma prosimo pomoči. — Govoriti hočem v imenu Jezusa in Marije.

I. Prečudno je nebeško veličastvo; zato piše sveti apostol Pavel: *Nobeno oko ni videlo, nobeno uho ni slišalo in nobeno srce ni občutilo, kar je Bog pripravil tistim, ki njega ljubijo.* Kako bi bilo torej meni mogoče Marijino veličastvo dostojno popisati. Vendar naj poskusim to-le po svoji človeški slabosti.

Prišla je poslednjič ura, po kateri je Marija tako dolgo hrepenela, prišla je ura, o kateri je imelo nehati njeno trpljenje in je prejela plačilo za svoje neizmerne zasluge; prišla je ura, o kateri je mogla zopet videti svojega pristrčno ljubljenega božjega Sina, brez vse skrbi, da bi se še kedaj morala od njega ločiti. Odkar je šel njen božji Sin v nebesa, je bilo vse njeno življenje vedno hrepenenje po njem, vse njeno srce morje najbolj goreče plamteče ljubezni do njenega Sina, in ta ljubezen, in to hrepenenje po nebeški domačiji, se je tako močno množilo, da se je poslednjič od moči te ljubezni kakor v sladki boleznini njena duša ločila od telesa. O veselja polna ura Marijinega vnebovzvetja, veselja polna za Marijo, veselja polna za nebesa in zemljo. Ne v ognjenem vozu, kot prerok Elija je bila Marija peljana v nebesa; ne, ampak spremljano od velike množice angelov jo je peljal Kristus, njen božji Sin, sam v slavnem sprevodu tjekaj: *Vstani moja ljuba Mati, ji je klical Jezus, vstani in hiti, zakaj zima pozemelske britkosti je minula.* Pridi moja preljuba mati, zapusti to solzno dolino, kjer si toliko pretrpela zavoľjo mene, pridi z dušo in telesom prejet plačilo za svoje sveto življenje. Kakšen slavospjev so povzdignili vsi deveti kori nebeških angelov, kako vesele pesmi so prepevali, da so častili Mater svojega Boga in poveličevali ta slavni sprevod! Tako je bila Marija povzdignjena, da je prišla do nebeških vrat. Že od daleč so peli angeli, ki so spremljevali Marijo, unim angelom, ki so bili že v nebesih: *Odprite svoja vrata, vi knezi, odprite se večna vrata, da noter gré Kraljica časti.* In ko je šla noter, so z začudenjem

popraševali angeli, ki so bili v nebesih: *Kdo je tista, ki vstaja iz (zemeljske) puščave, polna veselja, naslonjena na svojega ljubega (Sina)?* (Vis. pes. 8, 5.) Pa kaj poprašujete, vi angeli božji, kdo je ta devica? Saj jo poznate Mater svojega nebeškega Kralja, saj jo vidite tako, kakor jo je sv. Janez v svojem zamaknjenju videl na otoku Patmos, kakor piše: *Prikazalo se je veliko znamenje na nebu: žena s solcem obdana in luna pod njenimi nogami in na njeni glavi venec dvanajst zvezd.* (Skriv. raz. 12, 1.) Marija je s solncem obdana, zakaj ona je Mati božja in njena svetloba je večja kakor vseh angelov in svetnikov; venec okoli njene glave delajo njene prelepe čednosti, ki se svetijo kakor dvanajstero zvezd okoli njene glave; zakaj Marija prekosi po svojih prelepih čednostih in zasluženju vse angele in svetnike. Zato poje sv. cerkev na današnji praznik: *Povzdignjena je sveta božja Porodnica nad angelske vrste v nebeško kraljestvo.* In zopet: *Marija je sprejeta v nebeško prebivališče, kjer sedi Kralj na sedežu, ki ga zvezde obdajajo.* In ker je njen Sin Kralj vseh kraljev, kolikšno čast je pač skazal svoji Materi! Gotovo čez vso primeri večjo čast, kakor jo je skazal kralj Salomon svoji materi Betsabi. Ko je bil namreč kralj Salomon povišan na kraljevi sedež, je pred vsem skrbel tudi za povišanje svoje matere. Poleg njegovega sedeža je moral stati tudi sedež njegove matere. Ko je potem njegova mati, spremljana od imenitnih kraljevih služabnikov, v kraljevo stanovanje stopila, ji je šel kralj naproti, se globoko pred njo priklonil, in jo je zraven sebe posadil na krasen sedež. Tam jo je vse Izraelsko ljudstvo kot svojo kraljico spoznalo in častilo. Tudi Marija je bila danes kronana kot Kraljica nebes in zemlje; tudi Marija je bila danes povzdignjena na desnico svojega Sina, kakor jo je v duhu videl kraljevi prerok David, rekoč: *Kraljica stoji na tvoji desnici v zlatem oblačilu, ogrnjena s pisano obleko.* (Ps. 44, 10.) Tam stoji Marija, kronana kot Kraljica vseh angelov in vseh svetnikov in vseh stvari, ki jo spoznajo in častijo kot svojo Kraljico, ona stoji tam v blišču nepopisljive lepote, v blišču svojih milosti in čednosti. In ko jo je Kristus kronal kot Kraljico nebes in zemlje, ali ji ni tudi moči kraljice podelil? Gotovo. Kako velika mora torej biti moč Marijine priprošnje, ker hoče njen Sin biti in ostati tisti, ki je sam o sebi rekel: *Meni je dana vsa oblast v nebesih in na zemlji.* Kako bi bilo mogoče, da bi ne bila uslišana, ako ona za kaj prosi. Ne, sv. Brigita je v nekem razodenju slišala, kako je Jezus rekel svoji Materi: *Prosi kar hočeš, preljuba Mati, tvoje prošnje ne morejo neuslišane ostati. Ti nisi meni na zemlji nič odrekla, zato tudi jaz ne morem tebi nič odreči v nebesih.*

II. Ko pa vidimo Marijo danes tako visoko povzdignjeno, se vprašajmo: ali se pa Marija v svoji časti hoče nas spominjati, zapuščenih Evinih otrok in nam s svojo mogočno priprošnjo pomagati? — Latinski pregovor pravi, da časti spremené obnašanje. To se pač večkrat zgodi pri posvetnih ljudeh. Eden ali drugi ima prijatelja, ki je prijazen in priljuden, veseli ga, če ga obiščemo. Pa ta prijatelj postane velik gospod, doseže naenkrat veliko čast in srečo. Ali minula je zdaj njegova prijaznost, njegovo priljudno obnašanje do njegovih znancev se je spremenilo, komaj jih hoče še poznati, in tako je resnično marsikedar, da časti spremené obnašanje.

Ali vse drugačno je Marijino zadržanje. Ona je sicer rada kraljica angelov in svetnikov, pa je še ravno tako rada mati nas revnih ljudi, zapuščenih Evinih otrok. Slišali smo, da je Marija žena s solncem obdana. In kaj ona dela? To, kar dela solnce. Kedo, katera stvar, je dobrotljivejša, kot solnce? Solnce pošilja svoje žarke na zemljo, na dobre in hudobne, vse poživlja in ohrani, da ne otrpne. Enako temu svetlemu solncu, pravi sv. Bernard, izliva Marija se solncem obdana svoje milostne žarke nad vse ljudi; ona vse razsvetluje, vse krepča, vsem odpira zaklade svojih milosti. Iz obilnosti njenih milostnih priprošenj si prejemajo bolniki zdravje, žalostni tolažbo, grešniki milost spreobrnjenja, odpuščenja in poboljšanja, pravični stanovitnost, skušeni veselo zmago, umirajoči srečno zadnjo uro. Ona pomaga v vsakoršni dušni in telesni potrebi. Kaj je naša zemlja drugega, kakor solzna dolina, v kateri vsi ljudje občutijo marsikaterikrat bolečine, zdihujejo in se pritožujejo čez mnogotere težave? In kje najdemo pomoč zoper vse te britkosti? Pojdite na Marijine slavná božja pota, premišlujte in opazujte spominke, ki so tam obešeni na zidu v zahvalo pomoči, ki so jo tam dosegli po Marijini priprošnji, in našli bote, da skoraj ni nobene bolezní, nobenega trpljenja duše in telesa, nobene nevarnosti, v kateri bi ne bila že Marija pomagala. Zato jo kličemo v njenih litanijah s tako lepimi naslovi, imenujemo jo *vrata nebeška*, ker je tolikim k nebesom pripomogla, — *zdravje bolnikov*, ker je tolikim bolnikom izprosila zdravje, *pribežališče grešnikov*, ker je toliko grešnikov pripeljala na pot spreobrnjenja, — *tolažnico žalostnih*, ker je toliko žalostnih potolažila, — *pomoč kristjanov*, ker so kristjani v slehrni potrebi po njej pomoč dosegli. Kolikrat je eden ali drugi, ali smem reči: vsakdo izmed nas po Marijini priprošnji dosegel milost, za katero še vedel ni. Glej, o kristjan! da te Bog po prvem

storjenem smrtnem grehu ni v pekel pahnil, komu se imaš za to zahvaliti? Ali ne Mariji, ki je božjo roko zadrževala? Eden ali drugi izmed vas je bil v največi nevarnosti, storiti smrtni greh, nedolžnost zgubiti, kedo ga je obvaroval? ali ne Marija Devica?

Marija bi pa še večkrat ljudem v njih potrebah pomagala, ko bi jo le z večjim zaupanjem in stanovitno prosili potrebne pomoči. Marija bi še večkrat sé svojo priprošnjo ljudem pomagala, ko bi le hoteli storiti to, kar Marija od njih zahteva. Ko je ona v Kani Galilejski Jezusa prosila, da bi revnim ljudem dal vina, kaj je takrat zahtevala od ljudi? Rekla je: *Vse, kar vam bo moj Sin rekel, to storite!* To Marija še sedaj nam veleva: *Vse kar vam Jezus reče, to storite*; kaj pa Jezus hoče, to slišite v pridigah, v krščanskih naukih, v spovednici. Vam otrokom Jezus kliče: Vi otroci! ubogajte svoje stariše, varujte se kletvine in laži. Vam starišem Jezus naroča, imejte skrb za svoje otroke, nikar jim ne dajate pohujšanja s kletvino in pijanostjo. Vam mladeničem in dekletom Jezus pravi, varujte čistost in nedolžnost, ljubite in častite Marijo mojo Mater, pa marsikaterim mladeničem je ljubša pijanost, grešna ljubezen in ponočevanje, kakor česčenje Marije, in marsikaterim dekletom je ljubše grešno znanje, ljubši ples, ljubša slaba družčina, kakor česčenje Marije Device (zato ne marajo mnogi mladeniči in dekleta stopiti v prelepo Marijino družbo). To so darovi, ki jih Marija zahteva od nas. Ker pa marsikateri teh darov nočejo prinašati Jezusa in Mariji, zato tudi mnogi po lastni krivdi ne morejo doseči zaželjenih darov in milostij po Marijini priprošnji.

Kristjani! premišljevali smo danes na ta največji Marijini praznik, h kako veliki časti, slavi in sreči je bila ona povzdignjena, ko je bila z dušo in s prelepim spremenjenim telesom v nebesa vzeta in kronana kot kraljica nebes in zemlje. O kako srečen in vesel je ta praznik za Marijo, presveto Devico in Mater božjo! — Slišali smo pa tudi, da je Marija vkljub temu, še vedno naša usmiljena in dobrotljiva Mati, ki nas v svoji nebeški časti ne pozabi, marveč je še vedno naša besednica, naša pomočnica in srednica pri Bogu, in nam more in hoče v vsakoršni potrebi pomagati. Kako vesel in tolažljiv je ta praznik torej tudi za nas! O storimo le vselej radi to, kar nam veleva njeni božji, Sin, potem bomo gotovo dosegli tudi njeno pomoč v življenju in ob smrtni uri. Amen.

J. Kerčon.

Trinajsta nedelja po binkoštih.

I. Naš Gospod Jezus Kristus.

XXXVI.

Jezus, učenik, usmili se nas!
Luk. 17, 13.

Morda ste že sami opazili, da je bilo o Jezusovem času veliko več takih, katere je potreba prignala k Jezusu, kakor pa takih, kateri so prišli iz ljubezni, le da bi ga častili in mu izkazovali svojo ponižno in zvesto udanost. Saj se je še to zgodilo, da se mnogi potlej, ko so prejeli izprošeno dobroto, niti zmenili niso več za Jezusa.

Ravno današnji sv. evangelij nam opisuje deset takih mož, ki so v svoji veliki bedi zelo nujno in glasno klicali Jezusa, da naj jim pomaga. Kdo vé, če bi se bili bližali Jezusu, ko bi bili zdravi. Skoro bi rekel, da ne, ako berem milo pritožbo Jezusovo, da se mu je prišel le en sam zahvalit, drugi se pa dalje niso zmenili zanj. Zdi se mi, da tudi še sedaj ljudje niso veliko drugačni: ali mar ni tudi sedaj veliko več takih, kateri v svojih molitvah le prosijo in prosijo, kakor pa takih, kateri bi častili in se zahvaljevali?

Prav je, da prosijo, nič jim ne očitam, marveč vam še rečem, da premalo prosite, prosite še več, veliko več! Saj krščansko upanje je prav tako izvrstna čednost, kakor vera in ljubezen. Toda eno je treba storiti in drugega ne opustiti; ne bodite samo silni prosilci, marveč tudi hvaležni častilci. Ko vam pripovedujem toliko iz Jezusovega življenja, želim v vaših srcih obuditi in utrditi vse tri božje čednosti: vero, upanje, in ljubezen do Jezusa; želim, da bi ga častili, prosili in se mu zahvaljevali, zahvaljevali zlasti z lepim življenjem po njegovem svetem vzgledu. Danes pride zopet na vrsto Jezusov najljubši predmet: ljubezen do bližnjega, — ljubezen do razžalnikov.

Nazadnje smo slišali prelepe nauke, ki jih je Jezus navezal na sveto detinstvo: kako moramo vsi ponižno posnemati preproste otročiče, ako hočemo priti v nebesa. Ob enem pa tudi, kako zelo se Jezusu prikupi, kdor skrbi za nedolžne otročiče, in nasprotno, kako zelo ga žali, kdor pohujša katerega izmej malih. S tem pa, tako Jezus dalje uči, ne smemo biti še zadovoljni, da

bi nikogar ne pohujšali, marveč moramo tudi na to delati, da bi zopet na pravo pot pripeljali brata, če se je pregrešil (posebej, če se je pregrešil zoper nas, če nas je razžalil). Kar je kje skazilo pohujšanje, naj bi popravilo bratovsko posvarjenje. Govori namreč: *Ako greši zoper tebe tvoj brat, posvari ga mej seboj in njim samim. Ako te posluša, pridobil si svojega brata. Ako te pa ne posluša, vzemi s seboj še enega ali dva, da ostane vsa reč v ustih dveh ali treh prič. Če pa tudi teh ne posluša, povej cerkvi. Če pa cerkve ne posluša, naj ti bo, kakor nevernik in očitni grešnik t. j. kakor tak, ki je izobčen iz cerkve in se ga je treba tako ogibati, kakor so se judje ogibali paganov in očitnih grešnikov.*

S tem se je Jezus že dotaknil neke druge jako imenitne resnice: da ima sv. cerkev oblast izobčevati nepoboljšljive grešnike, kateri nočejo poslušati njenega svarila, in da imamo verniki dolžnost podvreči se njeni sodbi. Jezus namreč še pravi: *Resnično vam povem: Karkoli boste zavezali na zemlji, zavezano bo tudi v nebesih, in karkoli boste razvezali na zemlji, razvezano bo tudi v nebesih.* V zvezi in pod vodstvom sv. Petra imajo tedaj tudi apostoli oblast dajati zapovedi in prepovedi, katere so obvezne za čas in za večnost, tako kakor bi bil sam iz nebes zapovedal ali prepovedal. On sam torej bo pomagal apostolom in njihovim naslednikom škofom vladati sveto cerkev. In kako bi mogel odreči vesoljni cerkvi svojo pomoč, ko je zagotovljena pomoč celó takrat, ko prosi le majhna družbica, dva ali trije, v njegovem imenu, v katerikoli potrebi. Jezus namreč sklene ta lepi pouk z besedami: *Še vam povem, da če se dva od vas zedinita na zemlji o čimerkoli, kar prosita, zgodilo se jima bo od mojega Očeta, ki je v nebesih. Zakaj, kjer sta dva ali kjer so trije zbrani v mojem imenu, tam sem jaz sredi njih.*

Lahko si mislimo, kako globoko v srce so segali apostolom taki nauki. Sv. Peter je posebej želel še kaj več izvedeti o posvarjenju bližnjika, ki se je kaj pregrešil zoper nas, ki nas je razžalil. Bil je namreč dober, a jako nagel človek. Lahko si je misliti, da mu je bila večkrat jako težka naloga, storjeno krivico odpustiti svojemu bližnjiku. Da bi si gledé te težke dolžnosti vest olajšal ali vsaj gotovost zadobil, kako se mu je ravnati v tej zadevi, vpraša torej Gospoda: *Gospod, kolikokrat bo grešil zoper mene moj brat, in naj mu odpustim? do sedemkrat? Tudi v tem se vidi dobro srce sv. Petra, da je nastavlil tako visoko število. Judovski učeniki so namreč učili, da se mora sicer sovražniku odpustiti, toda le*

enkrat ali dvakrat in k večjemu trikrat, v četrtič pa že ne več. Sv. Peter, ki je poznal nepremagljivo milobo Jezusovega Srca in zahteve njegovega nauka, je nastavljal v svoji blagodušnosti še enkrat tako veliko število, češ, da mora že dovolj dober učenec Jezusov biti, če odpusti do sedemkrat. Ali Jezus mu tega ne potrdi, marveč pravi: *Ne rečem ti do sedemkrat, ampak do sedemdesetkrat sedemkrat*, t. j. brez števila velikokrat, — vselej (Avg. Kriz.). Peter bi rad zvedel mero ali število odpuščanja. Odgovor se glasi: Mera ali število za odpuščanje je — brez mere, vselej odpuščati, kakor se je sv. Bernard nekikrat izrazil o ljubezni božji: *Mera ljubezni božje je, brez mere Boga ljubiti*. Na to pove Jezus prelepo priliko, rekoč: *Zato je nebeško kraljestvo podobno kralju, kateri je hotel račun delati s svojimi hlapci. Ko je začel računati, je bil predenj postavljen eden, kateri mu je bil dolžan deset tisoč talentov. Ker pa ni imel s čem plačati, je ukazal njegov gospod prodati njega in njegovo ženo in njegove otroke in vse, kar je imel, in poplačati. — Hlapec pa je padel na kolena in ga je prosil, rekoč: Potrpi z menoj in vse ti bom povrnil.*

Spred njega grede pa je tisti hlapec našel enega svojih sohlapcev, kateri mu je bil dolžan sto denarjev in ga je zagrabil in davil rekoč: Plačaj, kar si dolžan! Tedaj je njegov hlapec predenj padel in ga je prosil, rekoč: Potrpi z menoj in vse ti bom povrnil. On pa ni hotel; temuž je šel in ga je vrgel v ječo, dokler ne bo splačal dolga.

Ko so pa videli njegovi sohlapci, kar se je zgodilo, so bili silno žalostni ter so šli in povedali svojemu gospodu vse, kar se je bilo zgodilo. Tedaj ga je poklical njegov gospod in mu rekel: Hudobni hlapec, ves dolg sem ti odpustil, ker si me prosil; ali nisi bil torej tudi ti dolžan usmiliti se svojega sohlapca, kakor sem se tudi jaz tebe usmilil? In njegov gospod se je razsrdil in ga je izdal trinogom, dokler ne bo poplačal vsega dolga. — Tako bo tudi moj nebeški Oče vam storil, ako ne odpuščate vsakemu svojemu bratu iz svojih src.

Kralj v tej priliki je Bog Oče. Njegovi hlapci so vse njegove stvari, angeli in ljudje ter vse, kar je v službi božji in Bogu odgovorno. Bog je hotel s svojimi stvarmi račun delati, pa glej, precej v začetku se pokaže velikanski dolg. Na vrsto pride eden, ki je zapravil deset tisoč izročeni mu talentov. Kolik dolg! Skoraj ga ni mogoče prešteti, kaj še-le poplačati. Po sedanji denarni ve-

ljavi ga je težko natanko določiti. V obče se ceni ta dolg okrog 20 milijonov goldinarjev, [ker se jemlje za podlago računu atiški talent = 6000 drahem ali denarov (denar po 6 $\frac{1}{2}$, sr. gr., nekako naša stara dvajsetica); drugi (dr. Schuster - Holzhammer, Ventura itd.) pa imajo za podlago drugačno ceno teh starih denarjev in stavijo hlapcev dolg še nad 40 milijonov.] Naj bo pa že račun kakoršenkoli, glavna stvar v priliki je primera silno velikega dolga z jako malim (100:60.000.000 ali 1:600.000).

Kdo je pa tisti nesrečni hlapec, ki si je nakopal tak velikanski dolg? — Adam in ž njim ves človeški rod! Zapravil je raj, razdejal in opustošil je zemljo, da rodi le trnje in osat, pa podobo božjo je deloma pokončal, deloma spremenil in popačil. Velikanskemu dolgu primerjena je kazen. Veliko je zgubil Adam s svojim grehom, a vendar ne še vsega; zgubil je čeznatorne darove, a natorni so mu ostali, — zgubil je nedolžnost in posvečujočo milost božjo ter pravico do nebeškega kraljestva, um pa mu je bil le otemnjen in volja oslABLJENA. Za kazen bi bil moral tudi to, kar mu je ostalo, zgubiti — k smrti je obsojen: umrl bo š! Življenje zgubiti se pravi, vse zgubiti. Kakor zadolženi hlapec tudi Adam ni kljuboval niti tajil, marveč prosil je milosti, in neskončno do brotljivi Bog mu je pustil še to, kar je imel — ni mu bilo treba še tisti dan umreti — ter mu odpustil tudi ves dolg.

Prilika se sicer naslanja na navado tedanjega časa, ko je dolžnik zastavil vse svoje imetje ter tudi vso svojo družino, gospod je imel pravico zapovedati, naj se prodajo tudi njegovi otroci in njegova žena in vse, kar je imel; a ravno v tem je podobnost tako popolna, ker tudi Adam s svojim dolgom ni pogubil le samega sebe, marveč vse človeštvo. Nam se ta podoba zdi nekoliko nejasna, ker vemo, da račun in odpuščanje se zgodovinsko ni naenkrat zvršilo, ampak je bilo dolžno pismo še-le čez štiri tisoč let za ves človeški rod raztrgano, takrat, ko je Sin božji, Jezus Kristus, s svojo presveto krvjo ves dolg poplačal; toda pri Bogu ni niti preteklosti niti prihodnosti, pri njem je le sedanjost, kar je za nas daleč narazen, je pri njem skupaj.

Do tukaj je v priliki hlapec kot namestnik vsega človeštva, ves človeški rod je tako rekoč združen v eni osebi, — v Adamu; dalje pa se prilika ozira na posameznega človeka, kako se more udeležiti Jezusovega odrešenja. Ker je namreč človek prost, se nikomur odrešenje ne more usiliti, ampak vsak se ga mora sam prostovoljno udeležiti in sam izpolniti vse k temu potrebne pogoje.

Le eden izmed teh pogojev se v priliki posebej povdarja, ki je povedan v prošnji: *Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpustčamo svojim dolžnikom*. Ker hlapec ni hotel odpustiti sohlapcu, se je njegov Gospod razsrdil in ga je izdal trinogom, dokler ne bo poplačal vsega dolga. Tu je le v zgledu povedano, kar je že pred Jezus z besedo izrekel: *Ako vi ne boste odpustili svojim razžalnikom, tudi nebeški Oče vam ne boče odpustil*. In sv. Janez piše tako lepo: *Ako kdo reče: Boga ljubim, in sovraži svojega brata, je lažnik. Kdor namreč ne ljubi svojega brata, katerega vidi, kako more ljubiti Boga, katerega ne vidi*. (I. Jan. 4, 20.) Kdor pa Boga ne ljubi, ne more biti deležen odrešenja.

Oglejmo si še nekatere posameznosti te prelepe prilike in obrnimo jo sami na-se.

I. Mož, ki je hotel račun delati s svojimi hlapci, je bil kralj, to je izrečno povdarjeno. S tem je hotel Zveličar naznaniti, da to, kar prilika uči in zapoveduje, uči in zapoveduje on sam, najvišji vladar in zapovednik. Najvišja oblast v nebesih in na zemlji govori: *Jaz pa vam povem: Ljubite svoje sovražnike, dobro jim storite, kateri vas sovražijo, in molite zanje, kateri vas preganjajo in obrekujejo*. (Mat. 5, 44.) — Odpustiti namreč in krivico voljno prenesti, ni lahko; zato govori Jezus, ki je sicer tako mil in prizanesljiv, tukaj odločno in oblastno kakor vsemogočni Kralj in večni vladar: *Jaz pa vam povem*. In ravno to nasprotje daje priliki tolik pomen: Veličastni kralj odpusti ubozemu hlapcu, ki ni vreden, da bi sploh mislil nanj ali govoril ž njim, sam pa noče odpustiti sohlapcu sebi enacemu! O kako ostro očitaneje je to tudi za nas! Mi gremo k spovedi; vemo, da le božji namestnik nam more mesto Boga naše grehe odpustiti; vemo, da tudi najmanjši greh je v očeh najsvetejšega Boga tolika hudobija, da je bi celo angelski um ne mogel razumeti in noben človeški jezik ne izreči: in vendar kolikrat se zgodi, da za razžaljenje božje se nič ne zmenimo, če je pa nas kdo razžalil v najmanjši reči, že ne vemo, kaj bi počeli, kako mu občutno pokazali svojo nejevoljo in jezo. Če nam Bog odpusti, smo tako malo hvaležni, če imamo pa mi odpustiti kako malenkost človeku, ki je nam enak ali pa še višji od nas, se nam to tako strašno veliko zdi. Kdor bi resno pomislil, kaj se to pravi: Bog neskončno sveti mi je odpustil moj najmanjši greh, — bi le eno sekundo ne mogel jezen biti na svojega sohlapca, ko bi mu bil prizadejal še toliko krivico!

2. Naš dolg pred Bogom je neskončno velik. Kar sem pred rekel o Adamu, zadeva tudi naš slehernega, — saj je vsako dete pred sv. krstom enako velik grešnik kakor Adam. Glej, kolik dolg ti je bil odpuščen pri sv. krstu! A pri tem ni ostalo. Koliokrat si tudi sam še žalil z malimi in velikimi grehi neskončno svetega Boga; zopet se je nakopičil dolg, ki presega deset tisoč talentov. Katero izmed desetih zapovedi pa moreš imenovati, da bi se nikdar še ne bil pregrešil zoper njo — tudi v najmanjši reči ne? Kateri dan, kateri teden ali mesec moreš imenovati v svojem življenju od tistega časa, kar se popolnem zavedaš svoje pameti, da bi se ne bil prav nič zadolžil pred Bogom? Ali moreš zapisati ali povedati število svojih grehov in pregreškov, ko bi tudi celo leto po dnevi in po noči izpraševal svojo vest? In vendar imaš zaupanje — in ga moraš imeti — da ti je ljubi Bog vse odpustil, ako si po svoji moči opravil, kar veš, da je potrebno za zakrament sv. pokore. I, kako vendar to, da pa ti tako tesnoprсна na tehtnico devaš in tako nezmotljivo šteješ razžaljive besede, s katerimi te je morda nepremišljeno in nehoté tvoj sohlapec — tvoj brat, nekoliko razdražil? Pomisli vendar: Bog ti je že tolikrat tako radovoljno za kratko skesano obtoženje odpustil 20 milijonov, ti se pa toliko časa pomišljuješ in se še prisrčnim prošnjam svojega spovednika skor ne daš preprositi, da bi svojemu bratu odpustil ubozih 30 ali 40 goldinarjev! Ali znaš računati: ti svojemu bratu samo tri, Bog tebi dva milijona? Ne gledé seveda na to, kdo si ti, kdo pa Bog.

3. Posebno pa se mora vsakemu količkaj rahločutnemu človeku studiti oni hlapec, ako zvé, da je bil precej po zadobljeni toliki dobroti tako neusmiljen — *spred njega gredé!* Moj Bog, ali ta nesrečni hlapec ni imel spomina v glavi ali pa srca ne v prsih ali pa mu je obojega majnkalo! Ali je mogoče kaj takega: saj so se mu še kolena tresla, ko je ravno prej ves prestrašen prosil odpuščenja; saj mu je moral še tisti strah pretresati prsi, ki ga je imel še pred odpuščanjem, če mu hvaležnost kar nič ni mehčala in ogrevala srca — in vendar taka trdosrčnost precej po tolikem dejanju tako prizanesljive ljubezni! Ali si morete misliti še kaj bolj nasprotnega, kakor sta ta dva prizora: Veličasten kralj, sedeč na zlatem prestolu, mirno in krotko posluša ubovega hlapca dolžnika toliko milijonov, ki pred njim klečé s povzdignjenimi rokami prosi odpuščenja in slednjič zasliši iz kraljevih ust veselo besedo »vse odpuščeno!« Spred tolikanj usmiljenega kralja gredé pa ravno tisti

hlapec na cesti jeze peneč se zgrabi predenj pokleknivšega sohlapca za vrat in ga davi ter kriči: „Plačaj, kar si dolžan“, — odtod pa ga brez usmiljenja tira v ječo! O grdo srce: še domu ne pride nehvaležnež, da bi svoji ženi in otrokom povedal veselo novico, da je ves velikanski dolg odpuščen, da se jim ni treba ničesar več bati, že kar na poti je tako divje neusmiljen! Ali se ti ne vzdiguje nejevolja v srcu, ko le poslušáš kaj takega! In vendar — in vendar si ti sam večkrat tisti trdosrčni hlapec: od spovednice, od mize Gospodove prideš, pa kako se vedeš še tisti dan, še tisto dopoldne do domačih in do tujih? Znabiti se že na poti jezno izogneš svojega nasprotnika, o katerem trdiš, »da nisi nič jezen nanj, le opraviti nočeš imeti nič z njim, pri miru ga hočeš pustiti.« Tako odpuščenje, ki nasprotniku hrbet obrača — pa hlapec, ki na cesti davi svojega sohlapca: kako podobna sta si!

4. Kogar pa hvaležnost do Boga ne gane, da bi razžalniku iz srca odpustil, naj ga vsaj prestraši grozovita kazen, ki jo zažuga Jezus vsem onim, kateri nočejo odkritosrčno odpustiti. Ko so videli sohlapci, kar se je zgodilo, so bili silno žalostni: tudi sedaj žaljujejo vsi miroljubni ljudje in angeli nebeški, ako vidijo ljudi v sovraštvu, kregu in prepiru; živ pekel so taki zamerljivi in maščevalni ljudje že tukaj na zemlji. In če se o pravem času ne spravijo, ne odidejo tudi večnemu peklu; gospod je izdal trdosrčnega hlapca trinogom, *dokler ne bo poplačal vsega dolga*. Nemogoče je pa, da bi kdaj poplačal tolik dolg; torej tudi sovražni človek nima pričakovati družega kakor neizmerno in brezkončno gorjé med peklenskimi trinogi.

Dolžnost bližnjemu odpustiti je silno težka. To pač vsak vé, ki količkaj pozna srce človeško; to je pač vsakemu znano, kateri je bil sam hudo žaljen ali pa je po svojem poklicu mir in spravo delal med sovražnimi. Iz ust sicer kmalu pride beseda „odpustim“ — toda ranjeno srce, nemirno srce? Kako težko se dajo globoke rane zaceliti, kako težko umiriti valovi vzburjenega srca! Zato so od nekdanj cerkveni učeniki in pridigarji kaj radi ravno to prelepo priliko razlagali in z njo pomirovali razdražena srca. *Tako bo tudi nebeški Oče vam storil, ako ne odpustite vsakteri svojemu bratu iz svojih src*. Poslušajte to besedo, vi hinavski obsojevalci, ki nikdar ne prenehate tuje napake zasledovati in v očitnost spravljati, ki gledate le na sto denarov, ki vam jih brat dolguje, deset tisoč talentov lastnega dolga pa popolnem pozabite! Poslušajte to besedo, vi sovražni, ki jeze, katera se je vas lotila, nočete pustiti in no-

čete srca odpreti čutilom spravljivosti! Poslušajte to besedo, vi trdosrčni, ki stradajočo revščino izpred svojih vrat gonite, ker vam je nadležna in ljudi brez strehe iz svojih hiš podite, ker vam svojega dolga ne morejo plačati! Poslušajte to besedo, vi domači trinogi, ki ne ravnate v duhu ljubezni Jezusa Kristusa s tistimi, ki imajo pravico do vašega srca, do vaše postrežbe, do vaše službe, temuč v duhu prevzetnosti, grenkobe in nestrpljivosti razširjate krog sebe le tužnost in bolečino!

Predragi, tudi vi boste večkrat prišli v življenju v neljube okoliščine, da vas bode kdo žalil, morda zelo žalil. Spominjajte se ob taki priliki Jezusovega nauka in premagajte vsako maščevalno misel, ki se vzdiguje v vašem srcu; odpustite takoj, pa odpustite popolnoma. Enkrat moramo itak odpustiti, z jezo in sovraštvom pač ne smemo iti v večnost; kar pa se mora zgoditi, je najbolj pametno, da se zgodi takoj. Saj vemo, da se z nobeno rečjo bolj ne prikupimo Jezusovemu premilemu Srcu, kakor če smo prizanesljivi do bližnjega, če ga ljubimo z odkritosrčno ljubeznijo. Pa tudi to Jezus močno želi, da bi jih veliko privedli na pravo pot z bratovskim posvarjenjem in učenjem. Kakor so s a t a n o v i pomočniki vsi oni, kateri pohujšujejo in zapeljujejo ljudi, enako so posebni ljubljenci Jezusovi vsi oni, kateri jih veliko privedejo na pravo pot z lepim zgledom in z lepo besedo. Amen. A. Kržiš.

2. Obnašanje bolnikovo v boleznih.

In so povzdignili glas rekoč: „Jezus, učenik, usmili se nas!“ Luk. 17, 13.

Bolan biti, — je hudo; in če je bolnik še ubog, je še hujše; v boleznih zapuščen biti, je silno hudo; nad vse žalostno in hudo pa je, če se ljudje bolnika celo bojé, ogibljejo, ter pred njim beže! Glejte, take bolnike, reveže nam kaže današnji evangelij. Mi gobovo bolezen poznamo le po imenu, a v jutrovih krajih se še vedno nahaja. Gobovi so po vsem životu napolnjeni s turovi, tako da je njihova koža podobna smrekovemu ali borovemu lubju. Bolezen je nalezljiva in neozdravljiva.

Nek francoski zdravnik je šel pred nedolgo časom sam v jutrovi kraj, da bi bil bolezen bolj spoznal, in če bi bilo moč, tudi ozdravljaj. Pa revež ni dolgo boleznih spoznaval, nalezil jo je —

in umrl. — Ker je ta bolezen tako nalezljiva, govorni ne smejo živeti med ljudmi. Ločeni od človeške družbe, od starišev, bratov, sester, znancev in prijateljev bivajo v posamnih kočah proč od ljudi, in čakajo, kedaj jih bo gotova smrt rešila njihovih muk. Ni se torej čuditi, če so govorni v današnjem evangeliju, ko so slišali, da ima Jezus, zdravnik vseh bolezni, memo priti, glasno klicali: *O Jezus, učenik, usmili se nas!* In res se jih je usmilil, in ozdravil.

Strašno je res gorje, katero bolezen v različnih podobah napravljajo človeškemu rodu. Kdo je tako srčen in močan, da bi mogel brezčutno prenašati žalostna zdihovanja in mile tožbe bolnikov? — Toda glejte, vendar ima modri in dobri Oče nebeški tudi z boleznimi najboljše in najsvetejše namene za človeka, samo, da jih mi vselej ne spoznamo. Učimo se danes nekoliko spoznati božje namene z nami v bolezni, in kako se nam je v bolezni obnašati, da ne zapravimo velikih milostij, katere nam Bog ponuja v bolezni.

1. Kako naj se bolnik obnaša precej ob nastopu ali začetku bolezni?

a) Prva najpotrebnejša reč je, da se bolnik popolnoma vda v božjo voljo; vsaj je pa tudi res le volja božja, če kdo zboli, ker brez božje volje se nič ne zgodi; če vrabec brez volje božje ne pade raz strehe, in se nobena bilka ne posuši, tudi brez volje božje nihče ne oboli. — Bog ima pa z nami najboljše namene, če nam tudi bolezen pošlje, zakaj sam pravi: *Če bi tudi mati pozabila svojega otroka, te jaz ne bom pozabil.* Bog bi te gotovo ne pustil zboleti, če bi to ne bilo potrebno k tvojemu zveličanju. Prepričan torej bodi, da Bog hoče, da si bolan, in da ti to hoče k tvojemu dobremu, zakaj Bog ljubi njega, katerega tepe, samo da človek noče vselej tega spoznati. — Saj tudi pozemeljski oče otroka le takrat tepe, kadar vé, da mu je to potrebno. Pa kakor posvetni otroci dostikrat nočejo v očetovi šibi spoznati njegove ljubezni do njih, tako tudi mi dostikrat ne ljubezni božje, če nas obišče s šibo bolezni! Če Bog svojemu ljubemu Sinu ni prizanesel iz ljubezni do ljudij, temveč ga je pustil britko trpeti, kako bi mogli misliti, da bi nas Bog pustil mučiti s hudimi bolečinami bolezni, ako bi nam to ne bilo k zveličanju potrebno.

b) In ko je bolnik enkrat prepričan, da je njegova bolezen prišla po božji volji, v katero naj se vsega vdá, potem naj pa preiskuje samega sebe, če si ni tudi sam svoje bolezni zakrivil,

na pr. po grešnem potu z nečistostjo, pijanostjo, ali pa s prevelikim naporom pri delu, ali s svojo neprevidnostjo, ker je morda vroč pil, ali stal na prepihu itd. Če si je sam z grehom bolezen nakopal, kako potrebno mu je, da svoj greh iz srca obžaluje, ter si pusti poklicati dušnega zdravnika, da se čisto spové; kaj bi bilo z njim, ko bi v smrtnem grehu umrl!

2. Če je pa bolezen taka, da traja dolgo časa, potem vtegne biti bolniku bolezen zares bogati studenec obilnih dušnih milostij, če se le bolnik vé prav obnašati. Le pomislite! Dokler je človek zdrav, kaj rad pozabi na svoje dušne potrebe. A vsa druga pa je v bolezni. Če človek bolan in osamljen leži na bolniški postelji po dnevu ločen od ljudi in posvetnega hruma, po noči pa, ko drugi sladko spé okrog njega, a sam ne more, mora njegov duh gotovo kaj misliti, misliti, na kar poprej ni mislil, ali pa le memogredé. Gotovo se vprašuje: morebiti iz te postelje ne bom več vstal, in kaj bo potem z menoj? Odgovor mu je znan. Pred sodnika bom moral stopiti, in gorjé meni, moral bom odgovarjati kot človek, kot kristijan, kot oče, kot gospodar, kot predpostavljen! O koliko hudega sem storil, koliko dobrega zamudil! O kako rad bi še vse popravil, pa prepozno je! A angel varuh prigovarja: »Nikdar ni prezgodaj, pa tudi nikdar prepozno; dokler živiš, stori kar moreš, in kar ne moreš, pa imej resno voljo storiti, in Bog bo tvojo voljo sprejel za storjeno delo.« Glejte, tako bolezen bolnika priganja k premišljevanju, k spoznanju samega sebe, h kesanju, dobrim sklepom in k poboljšanju, ter mu rešuje dušo. Vidite, tako Bog človeka po bolezni k sebi kliče in vleče; bolnik ga pa išče in najde, katerega je zdrav zapustil in pozabil. Kaj mu ni res bolezen v velik dobiček? Pa da to še bolj spoznate, pomislite še to-le: a) Koliko grehov bolnik ne stori, katere bi bil zdrav storil, kaj ni to veliko vredno? b) V bolezni spozna človek svojo slabost in nezmožnost, in se ponižuje pred Bogom, kako lepa čednost je to! c) V bolezni spozna in vé ceniti svojega bližnjega veliko bolj, kot v zdravju, posebno svoje postrežnike, in je njim do solz hvaležen, katere je zdrav zaničeval. d) O kolikokrat misli v bolezni na smrt, sodbo, na katero zdrav ni mislil, — in ta je zveličanska misel! e) In slednjič povej mi, če si se zdrav kedaj tako čisto in skesano spovedal, kakor takrat, ko si bil bolan v smrtni nevarnosti? Ali niso to velike dobrote bolezni? O kolika dobrota bi bila za marsikoga dolga bolezen n. pr. za kakega pijanca! Pa on te dobrote ni vreden, zato pa ostane zdrav!

Da vam pa bo bolezen še v večji duhovni dobiček, si prizadevajte, da boste v boleznih prav potrpežljivi; prejemajte v dolgi boleznih večkrat sv. zakramente. To čudovito pomaga k večji potrpežljivosti in vdanosti v voljo božjo! In če bolezen le nikakor noče odnehati, in je nevarnost vedno večja, ter smrt vedno glasnejše trka na vrata, potem pa spravite, dokler ste še pri zavednosti, svoje časne reči v red, t. j. naredite testament ali oporoko; če ste, na primer komu kaj dolžni in koliko, ali drugi vam, ali koliko in kaj hočete obrniti za kake dobre namene itd. Slednjič pa darujte svoje življenje, kakor bi bilo v vaših rokah, prostovoljno Bogu, rekoč: »Sedaj pa Gospod, kar ti hočeš, kakor in kadar ti hočeš!« Če tako ravnate, bo srečna vaša smrt!

3. Če bi vam pa Bog po boleznih zopet dal zdravje, potem pa bodite zato Bogu hvaležni, — hvaležni ne samo z besedo, temveč z dejanjem, t. j. s poboljšanim življenjem, in natančnim spolnovanjem svojih obljub, katere ste morebiti storili v boleznih. Pa ravno taci bolniki je najmanj. Kako obljubo n. pr. na božjo pot iti, še spolnijo ali kaj vbogajme dajo, — poboljšajo se pa neradi. Seveda desetkrat ložje je iti na kako božjo pot, kakor pa kako grešno navado nad seboj popolno zatreti. Kdor se pa zato trudi, se bo posvetil. — Lep zgled imate nad sv. Ignacijem iz Lojole. Ko je bil v vojski ranjen, je zaradi dolzega časa in pomanjkanja družnega berila, prebiral življenje svetnikov, od začetka ne s posebno vnemo, a kasneje z velikim pridom. Milost božja je posijala v njegovo dušo. Sklenil je, se korenito poboljšati, kar je tudi držal; ker je po zadobljenem zdravju ves čas svojega življenja prav ostro in sveto živel! Bog mu obudi veliko posnemalcev!

Kristijani, gotovo je, da nas Bog hoče z vsako boleznijo boljšati, čistiti, pripeljati k svetosti in zveličanju, le na nas je, kako se mi obnašamo, in koliko Bogu pustimo dosegati njegove svete namene! O da bi bili mi res tudi vse svoje bolezni v svoj dušni blagor obračali, pa če jih nismo dosedaj, storimo to zanaprej, k čemur nam Bog svojo pomoč in milost daj! Amen.

A. Šimenec.

Štirinajsta nedelja po binkoštih.

I. Naš Gospod Jezus Kristus.

XXXVII.

Iščite najprej božjega kraljestva in njegove pravice. Mat. 6, 33.

One nauke, od katerih je najbolj odvisna naša osoda, časna in večna sreča, je treba večkrat ponavljati in prav mnogokrat priporočati. Mej take nauke prištevam tudi Jezusove besede, s katerimi se konča današnji sv. evangelij: *Iščite najprej božjega kraljestva in njegove pravice, in vse to* (namreč, kar je treba za časno življenje), *vam bo privrženo*. Zdi se mi, da je to nauk vseh naukov, katerega ne moremo dovolj vživó in izdatno priporočati vsem, osobito pa naši mladini; v tem nauku je zares vsa modrost našega življenja! Kdor od mladih nog dalje nikdar ni zgrešil one kraljevske poti, katera pelje v nebesa; kdor se je ves čas varoval greha in se na vso moč prizadeval za dobra dela in čednosti ter za lepoto svojega srca (v tem namreč je krščanska pravičnost): tak plemenit človek ne bo le utolažen samo na zadnjo uro in tam v večnosti, marveč zadovoljen in srečen bo že na tem svetu, zadovoljen in srečen, ko bi imel tudi veliko trpeti, saj vemo, da vsi, kateri hodijo za Jezusom, se ne bojé in ne branijo križa, marveč ga ljubijo ter utolaženo in veselo nosijo za svojim Zveličarjem. Ker sem prepričan, da vsi, kar vas je tukaj zbranih, z manoj vred želite srečni biti, poprimite se z vso gorečnostjo edino zanesljivega sredstva: zvesto izpolnjujte Jezusove nauke in posnemajte njegove vzglede. To oboje boste pa gotovo tem rajše storili, čim bolj boste poznali Jezusa in njegove božje nauke. Torej zopet zvesto poslušajte. Prišli smo do one dôbe, ko se Jezus poslavlja v Galileji in odpravlja na šotorski praznik v Jeruzalem.

Šotorski praznik se je pri judih praznoval v spomin, da so nekdam Izraelci bivali v šotorih, ko so šli iz Egiptovske sužnosti po puščavah v obljubljeni deželo. Ob enem je bil sklep žetve in spravljavanja poljskih pridelkov. Praznoval se je ta praznik konec septembra ali pa v začetku oktobra po cel teden.

Ker premišljujemo sedaj Kristusovo delovanje v tretjem letu, torej pred zadnjo veliko nočjo, nam preostaja le še kakih šest

mesecev do njegovega trpljenja. To tudi evangelij naravnost omeni ob tej priliki, da se je že približeval čas njegove smrti. Jezus se sedaj zadnjikrat poslavlja od Galileje, odslej se zastalno ni več vrnil na Galilejsko.

Ob tem potovanju se je zgodilo zlasti to-le.

1. Prigodilo se je, da ko so se dopolnjevali dnevi njegovega odvetja, je Jezus trdno sklenil naravnost v Jeruzalem iti. In poslal je poslanca pred seboj, in gredé so prišli v neko samarijsko mesto, da bi mu pripravili prenočišče. Pa ga niso hoteli vsprejeti, ker so videli, da gre v Jeruzalem. Ko to vidita njegova učenca Jakob in Janez, pravita: »Gospod, hočeš - li, da rečeva, naj pade ogenj z neba in jih potrebi?« Jezus pa se obrne in ju posvari, rekoč: »Ne vesta, kakšnega duha sta. Sin človek ni prišel duš pogubljat, marveč reševat.« In šli so v drugo mesto.

Da Samarijani niso hoteli dati Jezusu in učencem prenočišča, to je bilo veliko pregrešenje zoper judovsko gostoljubnost sploh, še posebej pa sedaj, ko so bili Jeruzalemski romarji. Ogorčenost sv. Janeza in Jakoba je bila pač opravičena in njuno vprašanje kaže veliko spoštovanje in ljubezen do Jezusa ter veliko gorečnost za čast božjo. Vendar kar ogenj z neba klicati, je nepremišljena gorečnost; taka čudežna kazen bi bila tudi zloraba apostolskih darov, ki sta jih sprejela v rešenje in ne v pokončanje; bržkone je v tem vprašanju govorila tudi nekoliko sebičnost in maščevalnost ter neko natorno mrzenje do nepriljubljenih Samarijanov; v kratkem: to vprašanje ni kazalo apostolske popolnosti. Zato ju je posvaril Jezus, češ da še nimata pravega duha; sam pa je kar mirno dalje šel ter negostoljubnim žaljivcem ni rekel niti žal besede. Oj, kako lepa, kako ganljiva je ta potrpežljivost, ta ponižnost in krotkost Jezusa Kristusa! Ni rekel zastonj o drugi priliki: *Učite se od mene, jaz sem krotak in srca ponižen.*

Pa še neko drugo čednost Jezusovo moram tu omeniti, namreč njegovo junaško pogumnost. Dobro je vedel, koliko nasprotje ga čaka na Judovskem sploh in posebej še v Jeruzalemu; dobro je vedel, da ga čaka tam prebritko trpljenje in grozovita smrt, a nič se ne straši; pogumno gre takorekoč v zadnji — smrtni boj. O kdo bi ne častil, kdo bi ne molil, ne ljubil Jezusovega presvetega Srca, v katerem se tako krasno leskečejo vse čednosti v največji popolnosti, v najlepšem soglasju od jagnjetove krotkosti do levje pogumnosti!

2. Prigodilo se je pa, ko so šli po poti, da mu je rekel nek pismouk: *Učenik, za teboj bom hodil, kamorkoli pojdeš.* Jezus mu reče: *Lisice imajo brloge in ptice izpod neba gnezda; Sin človekov pa nima, kamor bi glavo naslonil.*

Najprej moram omeniti, da beseda „za Jezusom hoditi“ ima lahko trojen pomen: v enem pomenu so vsi poklicani, hoditi za Jezusom, v dvojnem pa le nekateri. Vsi smo poklicani za Jezusom hoditi, Jezusa posnemati v svetosti. Razen tega so nekateri poklicani, naj bi ga posnemali v njegovem poklicu, v oznanjevanju božje besede, v reševanju duš, v vodstvu njegove črede; to so škofje in mašniki sv. katoliške cerkve — prvi so bili apostoli in učenci. Zopet drugi so poklicani, da ga posnemajo v prostovoljnem uboštvu, v tem, da se odpovedo vsemu bogastvu, častem in sladnostim tega sveta. Ta poklic imajo redovniki. Pismar, kateri se je Jezusu ponudil, da hoče za njim hoditi, in še dva druga, o katerih bom še takoj spregovoril, so bili klicani v to, da bi Jezusa posnemali v apostolskem delu. Ker je bilo število dvanajst apostolov že dopolnjeno, jim je bil poklic za Jezusove učence.

a) Sedaj pa pogledjmo, je-li bil pismar, ki se je ponudil Jezusu, vreden te časti ali ne; je-li prišel s pravim namenom, ali ne. Sveti evangelij nam tega ne pové; pač pa moremo soditi po Jezusovem odgovoru, da ni bil. Bržkone ni prav pomislil, kaj se pravi Jezusov učenec biti, da se to pravi vsemu se odpovedati, vsemu bogastvu in s tem tudi vsem ugodnostim, katere ljudem naklanja premoženje. Ako ima pogum vsprejeti popolno uboštvo in prenašati vse posledice, ki jih naklada uboštvo, potlej ga vsprejme. Je-li tudi s takimi pogoji še želel biti Jezusov učenec, nam sveto pismo ne pové, in ravno zato, ker nam ne pové, lahko kar naravnost rečemo, da ne.

Ganljivo lepo nam kaže ta dogodek Jezusovo ljubezen do uboštva: da bi dopovedal, kako zelo je reven, primerja svojo revščino z uboštvom živalij. V obče so živali bolj ubožne nego ljudje; in divje živali bolj nego domače, ker domače so oskrbljevane. Uboštvo Jezusovo je pa še večje nego uboštvo najrevnejših živalij: *Lisice imajo svoje brloge in ptice svoja gnezda, Sin človekov pa nima, kamor bi glavo naslonil.* In to je tudi do črtice res bilo. Ni imel lastne hiše in tudi ne določenega stanovanja. Ravno kar so ga pregnali Samarijani odrekši mu prenočišče in sedaj naj gleda, kam pojde pod streho. Vse je negotovo: stanovanje in hrana. Vse sprejema kot miloščino iz dobrodelnih rok drugih.

To je pač veliko uboštvo, to je ganljivo - pretresljivo uboštvo, ako premislimo, kdo je Jezus, da je Bog in človek skupaj, Gospod nebes in zemlje, — in kaj bi bil lahko imel, ko bi bil le hotel! In ravno s tem je postalo njegovo uboštvo veličastno, bogato uboštvo, ker je bilo prostovoljno, ker je hotel biti reven iz ljubezni do nas, da bi bili mi bogati. — In sedaj še le prav spoznamo, kako veliki svetniki so bili oni plemeniti služabniki Božji, ki so se prostovoljno odpovedali bogastvu, si izvolili popolno uboštvo ter živeli ob miloščini!

b) Drugemu, ki je bil že njegov učenec, je pa Jezus sam rekel: *Hodi za menoj!* Ta pa odgovori: „Gospod, dovoli mi, da prej grem in pokopljem svojega očeta.“ Ali Jezus mu reče: *Pusti, da mrliči pokopavajo svoje mrličje; ti pa pojdi in oznanuj kraljestvo božje!*

Izgovor: „da poprej še pokopljem očeta“, ima lahko dvojen pomen: „tako dolgo me še pusti, dokler je oče živ, da mu strežem; kadar ga pokopljem, potlej pridem in bom hodil za teboj.“ Da bi v tem slučaju poklicani ne imel pravega poklica, je jasno. Nekoliko težje je umeti Jezusovo zahtevo, ako umevamo izgovor v naravnostnem pomenu: »Dovoli mi le še to, da grem in še danes pokopljem svojega umrlega očeta«; pri judih je namreč mrlič le eden dan ležal nepokopan. Vendar tudi v takem slučaju je moral imeti Zveličar svoje tehtne vzroke, da mu ni dovolil; morebiti ni bil pri pogrebu ravno potreben; ali morda se je bilo — kar se o takih prilikah rado pripeti — bati kakih preprirov zaradi dedščine, ali morda bi ga utegnila celo bogata dedščina premotiti in pripraviti ob apostolski poklic. Pa naj bo že karkoli, vsekako hoče Jezus reči, da Bog ima prvo pravico do nas, več pravice kakor vsi drugi, tudi več kakor stariši: če Bog kliče, prenehajo vse druge zahteve. Ko bi oče ostal tudi nepokopan, slušati moramo, ako Bog kliče. — Prav lepo imenuje nadalje Zveličar posvetnjake naravnost mrličje; zakaj edino za telo skrbeti se pravi ono delo opravljati, katerega konec ni družega nič ko pokop; skrb za kraljestvo božje pa prinese večno trajno življenje.

c) Še eden se je ob tej priliki ponujal Gospodu, rekoč: »Za teboj pojdem, Gospod, a dovoli mi, da se poprej poslovim od svojih domačih.« Jezus mu odgovori: *Nihče, ki prime za plug, pa se ozira nazaj, ni pripraven za kraljestvo božje.*

Tudi le-ta se še ni hotel s popolno ljubeznijo udati Jezusu; zato mu v lepi primeri pové, da ni sposoben za božje kraljestvo.

Pri starih je bilo oralo še nizko in neokretno, zato je moral ratar vedno paziti in močno pritiskati, da je bila brazda ravna in dovolj globoka; če se je dal le količkaj motiti, ni bilo lepo izorano. S to primero hoče Jezus reči: »Vsak apostolski mož mora zastaviti svojo moč, vso svojo skrb, ves svoj čas le za svoje apostolsko delo, sicer ni sposoben, da bi obdeloval njivo Gospodovo, kraljestvo božje.«

3. Pri vseh teh treh, ki bi se bili imeli uvrstiti mej Jezusove učence, vidimo, kako veliko je zahteval Gospod od onih, katere je odbiral za svoje pomočnike, katerim je hotel pozneje izročiti svojo cerkev, kraljestvo božje na zemlji. In vendar si jih je pridobil veliko število, vkljub temu, da so ga bili poprejšni zapustili takrat, ko je obljubil, da bode postavil presveto Rešnje Telo; zakaj razen dvanajst apostolov, katere si je bil odbral že poprej, je izvolil na tem potovanju še drugih 72 učencev in jih je poslal pred seboj po dva in dva v vsako mesto in kraj, kamor je imel sam priti, da so se urili v oznanjevanju božje besede. Predno jih je razposlal, jim je dal še potrebnih naukov prav kakor nekdanji apostolom. Rekel jim je: *Žetev je sicer velika, pa delavcev je malo; prosite torej Gospoda žetve, da pošlje delavcev v svojo žetev. Idite! glejte, jaz vas pošljem kakor jagnjeta mej volkove. Ne nosite možnje, ne torbe, ne črevljev in nikogar ne pozdravljajte na poti (češ, da bi s tem ne tratali časa). V katerokoli hišo pridete, recite najprej: „Mir v tej hiši!“ In če je ondi otrok mirú, bode počival nad njim vaš mir; če pa ne, vrnil se bode k vam. V tisti hiši pa ostanite ter jejte in pijte, kar je pri njih; zakaj delavec je vreden svojega plačila. Ne hodite od hiše do hiše (marveč v tisti hiši, kjer so dobili prenočišče, naj bi ostajali za stalno v dotičnem kraju, dokler traja njihov misijon).*

In v katerokoli mesto pridite, in vas sprejmejo, jejte, kar se postavi pred vas, in ozdravljajte bolnike, ki so ondi, in recite jim: »Približalo se vam je božje kraljestvo«. V katerokoli mesto pa pridete in vas ne sprejmejo, idite na njegove ulice in recite: »Tudi prah vašega mesta, ki se nas je prijel, otrešamo na vas, toda to vedite, da se je približalo božje kraljestvo«. Povem vam, da bo Sodomcem tisti dan lažje, kakor temu mestu.

Sedaj je začel očitati tistim mestom, v katerih se je zgodilo največ njegovih čudežev, ker se niso spokorila: *Gorjé tebi Korazain! gorjé tebi Betzajda, kajti ko bi se v Tiru in Sidonu godili čudeži, ki so se godili pri vas, bila bi se zdavno spokorila v ostrem*

oblačilu in pepelu sedeč. To vam tudi povem: Tiru in Sidonu bo lažje pri sodbi kakor vam. In ti Kafarnavm, do neba povišano, do pekla se boš pogreznilo! Zakaj, če bi se bili v Sodomi zgodili taki čudeži, kakor so se zgodili v tebi, bila bi ostala še do današnjega dne. Pa vam tudi povem, da bo sodomski zemlji sodnji dan lažje kakor tebi.

Ko Jezus napoveduje osodo, katero bodo imeli njegovi učenci ob svojih misijonih, da jih namreč mnogokje ne bodo hoteli vsprejeti, se ne bodo zmenili za njihove blagre, spomni se s tužnim srcem, kako nehvaležni so bili mnogi tudi njemu, ko je učil in ponujal milost božjo na Galilejskem, in kako trdovratni, da jih celo največji čudeži niso ganili in spreobrnili. Zato sedaj, ko se poslavlja, gorjé kliče zlasti trem mestom ob Galilejskem jezeru: Betsajdi, Korazajnu in Kafarnavmu, in jim napoveduje strašen pogin.

Končno pa še pristavi tehtne besede: *Kdor vas posluša, mene posluša, in kdor vas zaničuje, mene zaničuje. Kdor pa mene zaničuje, zaničuje njega, kateri me je poslal.* S tem naravnost imenuje tudi učence svoje namestnike; in tako je sveta cerkev dobila za vse čase novo vrsto delavcev, poleg škofov tudi navadne duhovne; škofje so nasledniki dvanajst apostolov, drugi mašniki pa so nasledniki 72 učencev. Vsi delajo v njegovem imenu, od vseh zahteva vzgledno in sveto življenje, da naj bodo čisti, krotki in nedolžni kot jagnjeta mej sprijenim svetom, mej volkovi; za vse zahteva pa tudi spoštovanje. Kdor se drzne zaničevati njegove duhovne, tega bo enako kaznoval, kakor bi zaničeval njega ali njegovega Očeta v nebesih, kakor če bi bil bogokletnik. Zgodovina in skušnja tudi pričata, da oni, kateri so nasprotniki katoliške duhovščine, navadno nimajo blagoslova božjega in srečnega konca.

Ko boste torej vsled današnjega premišljevanja zopet sklenili, da hočete odslej Jezusa bolj ljubiti in mu zvestejše služiti, sklenite tudi, da ne boste nikdar njegove duhovščine zaničevali in žalili ne z besedo, ne v dejanju. Amen. A. Kržič.

2. Skrb za božje kraljestvo.

Isčite najprej božjega kraljestva.
Mat. 6, 33.

S posebnim povdarkom nas Zveličar v današnjem sv. evangeliju pozivlja, da naj ne skrbimo tolikanj za časno in minljivo, kakor veliko več za večno in neminljivo, ter nas zagotavlja, da naj vse skrbi za časno in minljivo prepuščamo skrbi svojega nebeškega Očeta. Zavrača nas na ptice pod nebom, ki ne sejejo, ne žanjejo in ne spravljajo v žitnice, in vendar jih Bog živi. Zavrača nas na lilije na polju, ki ne delajo in ne predejo, in vendar jih Bog lepše oblači, kakor je bil oblečen Salomon v vsi svoji kraljevi časti. Iz tega pa Jezus sklepa, da bode Bog prav tako, kakor zanje, še bolj skrbel za nas, ker smo več, kakor one. In ko Jezus tako naše skrbi odvrne od časnega, zavrne nas ob enem na večno, in nam zakliče: *Isčite najprej božjega kraljestva in njegove pravice*; zakaj to je ne le veliko potrebnejše, kakor skrbi za posvetne reči, temuč baš to je človeku edino potrebno, kajti kaj pomaga človeku, če ves svet pridobi, pri tem pa pogubi svojo dušo? Pač res, ako primerjamo nebeško kraljestvo s časnimi in minljivimi stvarmi, reči moramo: Nebesa so vsega vredna, in v primeri z nebesami je vse posvetno brez cene in vrednosti. Zato kličem danes: *Iščimo božjega kraljestva!* — in o tej skrbi za božje kraljestvo vam bom danes govoril.

Ko je Jezus prišel nekaj v hišo Martino in je videl, koliko si Marta s postrežbo daje opraviti, reče jej: *Marta! Marta! skrbna si in si prizadevaš veliko, pa le eno je potrebno.* (Luk. 10, 41.) Tako bi moral vsak človek reči svoji duši: *Duša! duša! skrbna si in se trudiš veliko, pa le eno je potrebno, namreč to, da dosežeš nebeško kraljestvo. Nebesa so prvič namen našega življenja.* — Sv. Bernard je vsak dan sam sebe vprašal: »Bernard, čemu si pa na svetu?« Če se tako poprašamo, odgovoriti si moramo: ali smo zato na svetu, da bi si nabirali zakladov in bogastva, ki nam jih bode smrt prej ali potlej ugrabila? Ali smo zato na svetu, da bi vživali veselje in norosti tega sveta, katerim bode smrt prej ali slej storila konec? Ali smo zato na svetu, da bi se dali častiti in kaditi, katera čast se bode nad našim grobom kakor dim razpršila? Zares, to ne more biti naš namen, in da bi nas bil Bog zato vstvaril, potem bi bilo naše življenje zelo revno. Mi smo vstvarjeni, da

živimo, ne pa da poginemo. Tako govori Bog po preroku Izajiju (43, 7.): *Jaz sem človeka vstvaril in naredil k svoji časti.* In gledé na ta namen človekov pravi sv. Avguštin: »Zase, o Bog! si nas vstvaril, in nemirno je naše srce, dokler v tebi miru ne najde.« In sv. Gregorij Nacij. piše: »Vsa stvarjena živa bitja, ki so brez razuma in volje, imajo svoje oči obrnjene proti zemlji, ker so vstvarjena za zemljo; človeku samemu je dal Bog proti nebesom povzdignjeno čelo, da vanje obrača svoje oči. K temu, o človek, si poklican, da bi kedaj Boga gledal in molil, ne pa zato, da bi poniževal svojo dušo v posvetne želje.« — Nek mornar je imel na svoji ladiji napis: »Moje edino pristanišče je Bog.« S tem je hotel reči: Na Boga, na nebesa je obrnjeno moje jadranje, moj tek. V tem me ne bodo zadrževala ne bogata mesta, ne prijetni otoki s svojim veseljem in vžitkom. Tako govori vsak kristijan sam sebi: »Moje edino pristanišče je Bog. Niti bogastva, niti veselja in časti, niti vžitki tega sveta me ne smejo zadrževati, da bi ne dospel k njemu.« — Ko je kralj Antijoh že šest Makabejskih bratov neusmiljeno dal pomoriti, ker se judovski postavi niso hoteli izneveriti, da bi jedli prepovedano svinjsko meso, hotel je z vsakterimi ponudbami vsaj sedmega teh bratov k prelomljenju postave pripraviti. V tistem hipu pristopi njegova mati, rekoč: »Prosim te, moj otrok, ozri se v nebesa!« Ako torej, ljubi kristijan, prideš v skušnjavo, svetu ali mesu ali Bogu služiti, za Boga ali za svet se odločiti, o tedaj se ozri proti nebesom in reci: »Nebesa so moja prava domovina, ne pa ta svet; zato hočem svet zaničevati in le nebes iskati.« — Iščimo božjega kraljestva, rečem zopet drugič, kajti nebesa so neizrekljivo in nepopisljivo velika dobrota. Ta dobrota obstaja v neizrekljivem blagru in izveličanju naše duše v nebesih. Še sv. apostol Pavel, ki je bil zamaknjen v tretja nebesa, v človeških jezikih ni našel besedij, da bi bil mogel popisati neizmerno veselje izvoljenih. Mislite si vse slavljene veselice, radosti in kratkočase tega sveta, povečujte jih tisuč in milijonkrat, vse to ni nič v primeri z zveličanjem izvoljenih. Otrok v pregnanstvu na ptujem se v duhu veseli videti in objeti svojega dobrega očeta in priti v naročaj svoje ljube matere; a vse drugačno je veselje kristijanovo, gledati Boga v nebesih z obličja v obličje; gledati Marijo v njenem veličastvu kot Kraljico nebes in zemlje; gledati izvoljene prijatelje božje v njih slavi z zlatimi venci in nevenljivimi kronami na glavi. Prav pravi sv. Avguštin: »O mesto božje! o nebeški raj! kako si lep! Ako želiš lepote, tam se boš svetil kakor solnce. Ako

želiš časti in bogastva, čast in bogastvo je v hiši Gospodovi. Si želiš prostosti in moči, tam boš angelom enak. Si želiš življenja, tam cvete večna mladost.« Zaradi tega pa, ker se veselje in veličastvo v nebesih ne dá ni izreči ni popisati s človeškimi besedami, pravi sveti apostol s kratkimi besedami (I. Kor. 2, 9.): *Nobeno oko ni videlo, nobeno uho ni slišalo in v nobenega človeka srce ni prišlo, kar je Bog tem pripravil, kateri ga ljubijo.* Nekedaj je vprašal sv. Avguštín v pismu sv. Hieronima, kaj da on misli in pravi o zveličanju izvoljenih in o veselju nebeškem. Pismo njegovo je bilo še na poti, ko sv. Hieronim v Betlehemu umrje. Po smrti pa se prikaže sv. Avguštínu in mu reče: »Ali moreš sešteti zvezde na nebu, pesek na zemlji in kaplje v morju? Veliko ložje je to,« mu pravi, »kakor povedati, koliko veselje in zveličanje je v nebesih. Lepota nebes in slava izvoljenih je tolika, da jaz ne bi bil mogel verjeti, če bi mi bil kdo pravil, da je sedaj sam ne gledam z lastnimi očmi!« O kolika nespamet bi bila torej, da bi hotel kdo to neizmerno veselje nebeško in zveličanje zgubiti ali zamenjati s kratkim življenjem v grehu! — Iščimo božjega kraljestva, rečem še enkrat, kajti to je tretjič večno in neminljivo. O tem pravi Kristus v sv. evangeliju: *Vaše srce se bo veselilo in vašega veselja vam ne bo nihče odvezel.* (Jan. 16, 22.) S to večnostjo nebeškega veselja nas tolaži sv. Avguštín v našem trpljenju in v naših stiskah in nas spodbada k stanovitnosti v boju zoper greh, rekoč: »Kratko časa, o kristijan, trpi delo, večno tvoj počitek; kratko je tvoje trpljenje, večno tvoje zveličanje; kratka je tvoja bolečina, brez konca tvoje veselje.« In sv. Bernard pravi: »Čas mine in z njim mine trpljenje tega življenja; ne mine pa slava in ne mine plačilo za delo.« Ko je bil sveti Simforijan peljan na morišče, spremljevala ga je tje njegova mati, in da ga je k srčnosti spodbadala, vse muke stanovitno potrpeti, ponavljala mu je v enomer besede: »Otrok, spominjaj se večnega življenja! Otrok, spominjaj se večnega življenja!« — Kristijan! — ti kličem tudi jaz — če te težko stane krščansko živeti; grešnik! če te težko stane k Bogu se spreobrniti in od greha se posloviti ter na pot pokore in čednosti se podati, spominjaj se na večno življenje, ki bode tvoj delež po smrti!

Vprašam te: Ali ti more svet tudi to obljubo dati, katero ti daje Jezus z besedami: *Vaše srce se bo veselilo in vašega veselja vam ne bo nihče odvezel.* O svet slepi, svet laže! Danes te preslavlja

za kralja, jutri ti vzame tvojo krono; danes devici spleta ženitovanski venec, jutri jej ga položi na mrtvaški oder; danes ti kane v kozarec kapljo veselja zato, da ti jutri pomoli kozarec pelina in žolča. Zategadelj ne verjemi goljuživemu svetu, in če želiš stalnega, večnega, nezmernega veselja in plačila svoji duši, *išči najprej na svetu božjega kraljestva in njegove pravice.* Amen. M. Torkar.

Priložnostni govori.

Težave in plačilo Marijinega nebeškega romarja.

(Pridiga v Marijinem Celju dne 11. avgusta 1898).

Pridite k meni vsi, kateri me želite.
Sir. 24, 26.

A. 1. Imeniten grof Kempton si je postavil prekrasno palačo. Ko je bila popolnoma zgotovljena, pridejo vsi podožniki mu častitat, da ima tako rajskolepo stanovanje; le eden strežnik tega ni storil. To se grofu dozdeva čudno, in ga ukaže pred se poklicati. Povpraša ga, zakaj je on edini izostal in mu ni prišel častitat? Podožnik pa mu mirno odgovori: Da, zlahetni gospod, prekrasno hišo imate; tudi jaz bi vam pristrčno rad častital, ako bi tam le tistih vratic ne bili naredili, skozi katera vas bodo prej ali slej odnesli, in tedaj vam cela palača ne bo nič hasnila. — Da! na tista poslednja vratica kaj radi pozabimo stari in mladi. Zato nas pa prelepo opominja sv. apostol Pavel govoreč: *Saj nimamo tukaj stalnega mesta, temveč bodočega iščemo* (Hebr. 13. 14).

2. Zato smo došli k vratarici nebeškega mesta — k Mariji Devici, da bi jo ponižno prosili, naj nam odpre vrata tistega nebeškega mesta, kjer ni solze, ni trpljenja, temveč samo večno veselje. »Kakor pa dete teče k materi, kadar ga peče revno srce«, tako smo tudi mi prišli k svoji ljubi materi Devici Mariji, ki nas je tako milo poklicala: *Pridite k meni vsi, kateri me želite* (Sir. 24, 26.)

3. »Po dolinah in višinah — sliši se veseli glas, — zveni glasno — v cerkev krasno — vse k Mariji vabi nas. — Že pomika se velika — truma romarjev v ta kraj — ki častiti in slaviti — hočejo Marijo zdaj.« — Iz različnih krajev smo, različen je namen našega romanja; pa vsi romarji imamo eno poglobitno prošnjo do Marije Device, prošnjo namreč, naj bi nam ljuba mati Božja pomagala srečno priromati v veselo mesto večnega veselja. Zato vam želim danes pravega Marijinega nebeškega romarja postaviti pred

oči. Pokažem in razložim vam: Marijinega nebeškega romarja 1. bridke težave; 2. sladko plačilo.

O Marija Devica! ki sicer v nebesih kraljuješ, pa imaš svoj milostni prestol tukaj, skaži meni to veliko milost, da tvoji veličasti dopadljivo govorim; mojim poslušalcem, tvojim romarjem pa dodeli milost, da si dobro zapomnijo nauk, katerega jim želim v tvojem imenu razlagati.

B. 1. Kadar vidim veliko ljudi skupaj zbranih, vselej mi prihajajo na misel pomenljive besede Jezusove, ki je rekel: *Veliko namreč je poklicanih, pa malo izvoljenih* (Mat. 20, 16) delavcev v vinogradu Gospoda Boga. — Na te besede Jezusa Kristusa se menda ozira tudi sv. Avguštin, da je izrekel grozne besede: »Kateri pogosto romajo, se redko zveličajo«, ker mnogokrat niso Marijini nebeški romarji, temuč veseljaki, ker nimajo pravega namena pobožnega romarja, temuč še na božjo pot seboj jemljejo slabe namene in grešno poželenje; da se redko kedaj zveličajo, pa pravi sveti cerkveni učenik menda tudi zato, ker je poznal težave, katere ovirajo velikokrat romarja. In take romarja ovirajoče težave so: a) *Visoke gore*. — Mi smo imeli velike težave, predno smo došli semkaj zaradi visokih bregov in gor; romar mora biti zdrav in močen, drugače teh težav ne more premagati. Mnogi ne more iti na visoke gore; opeša, in se mora vrniti domov. — Marijin nebeški romar mora tudi prehoditi visoke gore: goro napuha, ki nam ne pusti, priti v nebesa, ker Bog prevzetnežem nasprotuje po nauku sv. apostola Petra, ki pravi: *Vi mlajši! bodite podložni starejšim. Vsi pa bodite mej seboj ponižnega duha, ker se Bog napuhnjenim ustavlja, ponižnim pa daje milost.* (I. Petr. 5. 5.) Napuh in ošabnost sta prevzela mladino v obleki, govoru, obnašanju, kakor ob času sv. apostola Janeza, ki pravi: *Vse, kar je na svetlu, je napuh življenja,* (I. Jan. 2. 16.) ki ne pelje v nebesa, temuč vas vleče v večno pogubljenje. Zato nas pa Marija Devica tako milo k sebi kliče: Pridite k meni vsi, ki me želite — naj bi z bregov in gore napuha prestopili k ponižni Mariji v dolino svete ponižnosti. Tukaj okoli štrlijo visoke gore, v dolinici pa si je ljuba Mati božja zbrala svoj milostni prestol, ker je vsa ponižna. Angel nebeški jo pozdravlja za Mater božjo, ona pa se poniža ter reče: *Glej! dekla sem Gospoda.* (Luk. 1, 38.) Večje ponižnosti si še misliti ne moremo. K ponižni Mariji Devici pridite mladeniči in deklice; vsi bodimo ponižni, da postanemo pravi Marijini nebeški romarji. Pa

zdaj tukaj je vaša obleka ponižna, vaše obnašanje ponižno, vaše srce je ponižno, tako da mila Mati božja veselo gleda na vas. Tako ostanite slovenski mladeniči v ponižnosti, in vé krščanske deklice, bodite ponižne tudi doma; naj bi ponižna Marija Devica vselej veselo gledala na vas. Premagujmo vedno slehrni napuh, da ostanemo pravi Marijini nebeški romarji.

b) Veliko težavo popotniku delajo globoki jarki in deroče reke, ki mu ovirajo hojo. Ako bi ne bilo močnih mostov črez bistro Savo, črez deročo Dravo in črno Muro, bi nas pač zdaj ne bilo tukaj pri Mariji Devici. Tako tudi Marijinemu nebeškemu romarju dela težav globoka in deroča reka: Pijanosti, v kateri se mnogo ljudi utopi za večno pogubljenje, kakor sam sveti apostol pravi: *Pijanci ne bodo posedli božjega kraljestva.* (I. Kor. 6, 10.) Marijin romar mora iti črez most krščanske zmernosti prek potoka pijanosti. Marijin služabnik mora biti trezen, kakor nas opominja sam sv. apostol Peter, govoreč: *Bodite trezni, in čujte, ker satan, vaš zopernik hodi kakor rjuveč lev, in išče, koga bi požrl.* (I. Petr. 5, 8.) Kakor je angel prerokoval o sv. Janezu Krstniku: *Vina in močne pijače ne bo pil,* (Luk. 1, 15.) tako se mora reči tudi o vsakem pravem Marijinem romarju, ki hoče priti v nebesa; reči se mu mora, da je trezen, da se v reki pijanosti ne utopi. — Marija je bila vsa zmerna in trezna. Najdemo jo sicer pri gostiji v Kani, kjer je dobrega vina izprosila in oskrbela za vse goste, pa jim je tudi podelila milost krščanske zmernosti in treznosti, da se nobeden ni opijanil. Zato tudi nas kliče Marija Devica: *Pridite k meni vsi, ki me želite;* (Sir. 24, 26.) naj bi prek mosta krščanske treznosti šli črez deročo in globoko reko splošnega pijančevanja. — Le pomislite, koliko nadlog naredi pijanost v vsej okolici pijančevi in na pijancu samem: celo rodbino potisne v največjo težavo in uboštvo; pijancu vzame zdravje; mu ugonobi telesne in dušne moči; spremeni ga v deročo, nevarno zverino; naposled pa mu še skvari in pogubi dušo v večno nesrečo. O ljubljeni romarji! ako hočete vseč biti Mariji Devici, ako se hočete nekdam pri ljubi Materi božji v nebesih veseliti, varujte se pijanosti in bodite trezni.

c) Še eno težavo ste imeli na svoji romarski poti semkaj: Morali ste gaziti črez mlake in po močvirju. Taka pot je posebnno huda za romarje o slabem vremenu. Mnogi se te težave prestrašijo in zaostanejo doma. »Gospod!« mi je rekla neka oseba, »jaz ne morem iti na tako daljno pot zarad dežja, priporočite me vi ljubi

materi božji.« Dobé se tudi tako nevarne mlake, da človek lahko v njih obtiči, in še živinica iz njih ne more izpeljati. — Marijinemu nebeškemu romarju dela oviro in težavo taka globoka mlaka ne-čistošti; kdor se v njo poda, pogrezuje se vedno globeje v njej. Take nesrečneže zove Marija, ki je najčistejša Devica, naj bi se izkopali iz blata nesramnosti in začeli čisto živeti, ko pravi: *Pridite k meni vsi, ki me želite.* (Sir. 24, 26.)

Nek posveten mladenič, Anžgar, je že v svoji prvi mladosti začel razuzdano živeti, ter se je po smrti svoje matere zmiraj bolj globoko pogrezoval v pregrešno življenje. Ljubi Bog se usmili nesrečnega mladeniča, in mu pokaže ganljivo prikazen. Videl je v spanju globoko mlako, v kateri je tičal do pasa; čembolj se je trudil izkopati iz nje, tem globokejše se mu je vdiralalo. Okoli globokega močvirja se je vila po rožnati livadi zelena steza, po kateri se je sprehajala vesela družba belooblečenih deklic; nebeška Kraljica sama jih je vodila. V ti srečni tovaršiji zagleda tudi svojo rajno mater, in hoče brž k njej skočiti, pa nog ne more izkopati iz mlake. Zdaj spregovori vodnica veselega društva, katero je spoznal takoj za Marijo Devico, in mu reče: »Anžgar! ako hočeš priti k svoji materi, ako hočeš pristopiti v našo veselo družbo, moraš zapustiti posvetnost in razuzdanost.« Mladenič se zbudi, prikazen mu izgine izpred oči, ne pa iz misli; zapustil je svet, šel v samostan, postane duhovnik in še škof, pa tudi svetnik, in se zdaj pri Mariji v nebesih veseli.

Ljubi moj mladenič, draga krščanska deklica! tvoj oče in mila mati, ki so radi hodili semkaj Marijo častit in jej tebe priporočat, oni se že veselijo pri nebeški Kraljici v najsrečnejši družbi; ti pa si zagazil na pregrešne steze, ti si se pogreznila v mlako nesramnega življenja. Danes tudi vam kliče Marija: Ljubi mladenič, krščanska deklica! ako se hočeš poleg tvoje matere v nebesih veseliti, zapusti vse, kar je nemarnega, nesramnega, nečistega! Nas vse vabi k sebi Marija, govoreča: *Pridite k meni vsi, ki me želite.* (Sir. 24, 26.)

Res, obilne in velike so težave Marijinega nebeškega romarja; pa se jih ne bomo zbal, ne bodo nas ostrašile, posebno ako še pomislimo:

2. sladko plačilo Marijinega nebeškega romarja. Človek je že tako sebičen, da bi za vsako delo rad imel plačilo. Tudi Marijin romar si želi plačilo; in ljuba Mati božja nam nič dolžna ne bo ostala. Marija daje svojim romarjem za plačilo:

a) veselo življenje. — »Preljubo veselje, oj kje si doma«, tako si prepeva Slovenca srce, ko išče sreče in pa veselja. Ljubi moji, ki iščete veselja, zapomnite si, da le Marijini romarji dobijo

za plačilo prestanih težav od ljube Matere božje veselo življenje, dokler namreč v nedolžnosti in čistosti hodijo za Marijo. Le kdor ima nedolžno srce, more biti vesel in srečen. Zato sv. Duh že v starem testamentu take hvali in proslavlja, govoreč: *O kako lep je čisti rod v svellobi, ker njegov spomin je večn, ker spoznan je pri Bogu in pri ljudeh.* (Modr. 4, 1.) Tako spoštovano od Boga in ljudi in veselo živé Marijini romarji. Ako bi se pa takemu kdaj slučajno primerilo, da njegovo življenje mori žalost — zavoljo greha, brž se zateče k Mariji, ki mu umije obleko srca v čisti in skesani izpovedi, da se mu zopet povrne veselje. Marijin nebeški romar ima veselo življenje tudi v bridkosti in težavah. Ali morda Marijo zastonj imenujemo: *začetek našega veselja?* Oj ne! »Zakličem Marijo in polno že je — veselja in mira vse moje srce; — beseda »Marija« mi vzdigne duha — vsa žalost neha — oj srečen, kdor ljubi Marijo srčno.« Ali tedaj ne bomo ubogali Marije, ki nas za seboj kliče: *Pridite k meni vsi, kateri me želite.* (Sir. 24, 26.) Ako se pa Mariji udamo in ji zvesto služimo, nam bodo dnevi našega življenja veselo tekli; in ona nam bo še za plačilo dala:

b) veselo smrt. — Nekateri ljudje ne vedo za smrt, ali se vsaj tako obnašajo, kakor da bi jim bilo vedno živeti; in tudi mi se premalo menimo za smrt. Zato nam jo sv. Duh vedno napoveduje po sv. apostolu Pavlu, govoreč: *Določeno je ljudem enkrat umreti, potem pa je sodba.* (Hebr. 9, 27.) In to je jako težavno delo, to je zelo grozna ura. Saj se še dobro spominjaš, ljubi sin! kako težko so umrli tvoj dobri oče; in ti, krščanska hčerka! še nisi pozabila bridkosti umirajoče matere; in zapuščena vdova! tvoje srce še zmiraj krvavi, ko se spominjaš nemile ločitve tvojega moža. Da, smrt je nekaj hudega in zelo bridkega! Tudi Marijin romar bo umrl; pa Marija mu bo za njegovo zvestobo dala lepo plačilo — veselo smrt. Kdo bi vedel in mogel našteti vse take srečne služabnike, katerim je Marija izprosila veselo smrt?

Tak zgled vesele smrti Marijinega nebeškega romarja vam pa še vendar le hočem naznaniti. »Cecilija Kastola, sorodnica papeža Inocencija IX., je že od svoje mladosti vedno goreče ljubila milo Mater božjo, pa je zato tudi dobivala obilne milosti iz Marijinih rok. Ogenj svete gorečnosti in čudežne ljubezni do nebeške Kraljice jo tako prevzame, da nevarno zboli. Zdravniki mislijo, da bode bolnica začela hudo razsajati in kleti: pa ona ostane v polni zavesti mirna in krotka. Poslednjo noč življenja je bila tri ure zamaknjena; ko se zopet zavé, reče svoji materi: »Kolikoli so zakladi nebeške slave, katero je Bog pripravil svojim zvestim služabnikom!«

V ganljivi pobožnosti sprejme sveto popotnico, in po tih molitvici reče domačim: »Veselite se prijatelji in znanci, veselite se ljube moje sestre! jaz grem domov.« Zdaj vzame božje razpelo v roko, upira močno in ljubljeno svoje oči v podobo preblažene Device Marije, in tako mirno in veselo zaspi v brambi ljubeznive nebeške Kraljice, 34 let stara.«

Ali si krščanska deklica, mladenič! in ti ostareli romar! ali si ne želiš enako vesele smrti? O pač! to je naša želja in srčna prošnja: Sveta Marija, Mati božja! prosi za nas zdaj in ob naši smrtni uri, da bi bila srečna in vesela. »Oj srečen, kdor bo umiral v njeni ljubezni.« Zato pa moramo poslušati mili klic Marije Device: »Pridite k meni vsi, kateri me želite.« (Sir. 24, 26.) Postanimo in ostanimo Marijini nebeški romarji, da dobimo od ljube Matere božje tudi še največje plačilo:

c) **vesela nebesa.** — Ljudje so postali posvetni: Le jejmo in pijmo; le veselimo se, dokler živimo! Ljubljeni poslušalci! mi pa ne mislimo tako; temuč naša želja je, premagati vse posvetnosti, lepo Bogu služiti, goreče Marijo častiti, po smrti pa dospeti v nebesa. So pa nebesa srečno mesto večnega veselja, ki ga nihče ne more zapopasti, ne popisati; saj sam sveti apostol Pavel tako uči, ki je bil zamaknjen v nebesa; ko se zavede, nima zmožnosti svoj pogled v nebesa popisati, temuč le vzdihuje, ter pravi: *Oko ni videlo, uho ni slišalo, in v srce človeka ni prišlo, kar je Bog pripravil tistim, ki ga ljubijo.* (I. Kor. 2. 9.) Enako milo opisuje tudi sveti apostol Janez sv. nebesa, katera je v zamaknjenju gledal, in pravi: *In sem videl, in glej! Jagnje je stalo na gori Sion in ž njim stoštiri in štirideset tisoč, ki so imeli njegovo ime in ime njegovega Očeta zapisano na svojih čelih. In sem slišal glas z neba, kakor glas velike vode, in kakor glas velikega groma; in glas, katerega sem slišal, je bil kakor glas citrašev na svoje citre citrajočih. In so peli kakor neko novo pesem pred sedežem in pred čveterimi živali in pred starašini; in nihče ni mogel peti pesmi razen teh sto štiri in štirideset tisoč, kateri so odkupljeni z zemlje. Tisti so, ki se niso omakeževali, device namreč so; ti sledijo Jagnjetu, kamorkoli gre. Ti so odkupljeni izmed ljudi prvine Bogu in Jagnjetu. In v njih ustih se ni našla laž, ker brez madeža so pred sedežem Boga.* (Skr. raz. 14, 1—5.) Kadar Marijin romar dokonča svoje zemeljsko potovanje, takrat mu pride nebeška Kraljica nasproti, in zveličani duši veselo poreče: »Pridi, nevesta Jezusa Kristusa! sprejmi krono, katero ti je Gospod pripravil na veke«. Čista resnica je, da ljuba Mati božja svojim pobožnim romarjem za srčno prenašane težave

deli plačilo: vesela nebesa. Zato nek pobožen častivec Marije Device premišljuje nebesa, ogleduje nebeške romarje, ter pravi: »Glej Avgušтина, Janeza Damascena, Germana, Anzelma, Bonaventuro, Dominika, Bernarda, Vincencija, Ksaverija in vse druge nebeščane, Marijine služabnike, ali niso vsi po Mariji postali svetniki?« Kolikor je svetnikov in kolikor še bode nebeščanov, vsem Marija v nebesa pomaga; tudi nam bo pri Jezusu izprosila in nam dala to drago plačilo: sveta nebesa; samo njenega materinega klica ne pozabimo: Pridite k meni vsi, kateri me želite. (Sir. 24, 26.) To je: Ako se želimo nekdam pri Mariji v nebesih vekomaj veseliti, moramo zdaj postati pravi Marijini nebeški romarji.

C. Tako, ljubi moji poslušalci! tu imate Marijinega nebeškega romarja: njega težave in pa sladko plačilo. Marija nas kliče: »Pridite k meni vsi, kateri me želite«. (Sir. 24, 26.) Romajmo za Marijo, premagajmo gore napuha, reko pijanosti, mlako nečistosti, in ljuba mati Božja nam bo dala sladko plačilo: veselo življenje, veselo smrt in vesela nebesa! O Marija! vsi se ti danes darujemo — sprejmi nas za svoje romarje; sprejmi naše domačine; sprejmi vse žive in pokojne; vsi smo tvoji sini, hčere; sprejmi nas v tvoje materino srce. Daj nam srečno romati skoz bridke težave tega življenja v srečno domovino večnega veselja. O Marija! ne zapusti nas!

Srečno, srečno je »Marija! tvoje ime. — Daj nam srečno, ljuba mati! — V dolgo večnost potovati.« Amen. Simon Gaberc.

Krščanski oče.

III. Očetove skrbi.

(Konec.)

2. Poled tega je še mučnejša in težavnejša skrb za otroško dušo...

Dné 2. decembra praznujemo god dveh svetnic — sv. Bibijane in njene sestre Demetrije. Njunemu očetu je bilo ime Florijan, ki je bil imeniten in bogat rimski gospod, ob enem ves goreč kristijan. Ko se je pod cesarjem Julijanom odpadnikom pričelo novo preganjanje, je obiskoval kristijane ter jih vspodbujal k stanovitnosti. Svoji ženi Dafrozi in svojima mladima hčerkama je večkrat

pripovedoval življenje sv. Neže, da bi jih osrčil in vnel za Kristusa, prav posebno za čednost sv. čistosti. Necega dné pridero beriči. Vso družino odpeljejo v ječo. Vrlemu očetu Florijanu so z žarečim železom izžgali oči, materi Dafrozi odsekajo glavo. Ostale ste le še hčerki, zali gospodičini, kakor golobici nedolžni. Več mesecev sta bile zaprte v ječi; hoteli so ju prisiliti s sestradanjem, da se odpoveste sv. veri. Vse je bilo zastonj. Šibka Demetrija je vsled trpljenja mrtva obležala pri Bibijaninih nogah. A tudi to deklince ni oplašilo. — Sedaj so jo hoteli s prilizovanjem in zapeljevanjem oropati sv. čistosti in nedolžnosti. Izročili so jo satansko hudobni baburi Rufini, ki se je trudila sprva z lepa s pogovori, z nesramnimi plesi, da bi Bibijano pripravila v greh. Noč in dan ji ne dá pokoja. Ko vse to nič ne izda, jo začne surovo pretepati Ali pekel vendar ni premagal čistega srca. S pomočjo Jezusovo je Bibijana ostala neomadeževana . . . Osramočena je morala Rufina pripoznati, da je bil nje peklenski trud zastonj. Svetnici so strgali oblačila s telesa ter privezano k drevesu preteпали s šibami, dokler ni izdihnila svoje duše.

Vprašamo: Kje so dandanes otroci, ki bi bili s toliko živo vero vdani Jezusu? Kje so deklince, ki bi bile pripravljene zavoljo Jezusa in zavoljo svojega devištva tolikanj prestati, kakor ste prestali sv. Demetrija in sv. Bibijana? Sramotno in žalostno je, da mladina še celo sama išče grešne priložnosti in dekleta mnogokrat za prazno, puhlo obljubo vržejo deviški venec z glave in ga teptajo z nogami.

Ali ni mogoče dandanes več izrediti tacih Bibijan in tacih Florijanov in tacih Dafroz — kristijanov, ki bi stali v svoji veri trdni kakor skala? Odgovor: Mogoče je, ali lahko vendar ni; da, mogoče težje, kakor kedaj poprej.

Zakaj?

a) Otroci so zavoljo izvirnega greha k hudemu nagnjeni. Otroci so podobni bolniku, ki nosi kal bolezni v sebi in kateremu škoduje vsaka sapica; tak bolnik se mora varovati, ne hoditi venkaj na slabo vreme, ne vsega jesti, se mora polagoma utrjevati. Stariši morajo računati s tem, da je otrokom vcepljen v meso strup sedmerih glavnih grehov. Pa to je bilo od nekđaj tako. Trdimo pa, da nevarnosti in priložnosti, da se otroške strasti vzbudijo, skipijo, in tako otroci spridijo, svojo dušo pogubijo, je novejši čas mnogo več kakor nekđaj.

b) Naštejmo nekaj teh nevarnosti! Slep bi morali biti, če ne bi hoteli pripoznati, da je v zadnjih letih versko življenje zelo opešalo. Še pred desetimi leti bi si skoro misliti ne mogli, da bi se socialna demokracija med Slovenci le za nekaj časa mogla

širiti. Mestno maloverstvo, ali z drugo besedo liberalizem, je segel s svojo strupeno sapo do skrajnih gorskih koč. Kamor pride ta duh, tam kmalu omrzne vsa ljubezen božja. Najprej omrznejo stariši, za njimi pa otroci.

Tudi po kmečkih župnijah ni brez mož, ki se sv. cerkve držijo le na tenki niti. Sami prebirajo in širijo med ljudstvo protiverske časnike, s čemur podkopavajo veljavo sv. cerkve in veselje do pobožnega življenja. O ko bi ti spoznali, koliko pohujsanje dajejo s tem, in kakošen odgovor bodo dajali pred Bogom! Svet nori za samimi vesellicami. Poštenih, krščanskih gostilen je vedno manj; hrupnih pa, kjer se popiva in pleše po cele noči, vedno več. Ali ni to nevarna vada za mladino? Odkar imamo železnico in več tovaren, se razhajajo ljudje daleč po svetu. Otroci pridejo na Dunaj, v Trst, v Reko . . . ali celo v daljno Ameriko. Iščejo si dela po tovarnah, kjer je za duše navadno veliko nevarnosti; iščejo si službe pri gospodi. Vpraša se pač: kaj se bo jedlo in pilo, ne pa, če se bo molilo in hodilo k sv. maši. Starišem se velikokrat niti ne sanja ne, v koliko nevarnostih so njih otroci na tujem.

Mnogo jih spridijo šole, bodisi ljubljanske ali pa dunajske. Kaj pomaga to, če sin postane imeniten doktor, pa vero zgubi in dušo zapravi!

Glejte, ljubi očetje, v koliko nevarnostih so duše vaših otrok. *V strahu in trepetu skrbite za svoje zveličanje*, — tako opominja apostol vsakterega izmed nas. To velja tudi vam, krščanski možje. In če oče resnično ljubi Boga in resnično skrbi za svojo dušo, skrbel bo tudi za svoje otroke. Miren ne more ostati nikdar, dokler on ali pa otrok ne zatisne oči. Dokler ima kmet žito na polju, nikdar ni gotov, da toča ne pride.

Težka je ta skrb, dolga je ta skrb, mučna je ta skrb: a potrebna je! In potrebna je tem bolj, kolikor bolj se množijo nevarnosti za otroka. Tvoja dolžnost je, da vzrediš iz tvojega sina celega kristjana, iz tvoje hčere trdno, krščansko devico, ki bo nad vse sovražila greh in ljubila nedolžnost svoje duše.

Res, lahko ni — morda se tudi otrok pogubi brez tvoje krivde — a ne reci: mogoče ni! Težko je, a težje ni, ko tedaj, ko so z ognjem in mečem morili kristjane, in vendar niso zatajili Jezusa. Le spomni se še enkrat na sv. Bibijano. Seveda ona je imela krščanskega očeta, ki je svoji hčerki lepo učil, vspodbujal

ju k stanovitnosti, kažoč jima prelepi zgled sv. Neže, ki je 13 let stara umrla za sv. čistost.

Če bi imeli kaj tacih očetov in mater, potem bi imeli tudi več sv. Bibijan.

Po vsem tem lahko spoznate, da so očetovske dolžnosti v časnem in dušnem oziru res tako težavne, da jih more spolnjevati le v resnici priden, skrben oče, nikdar pa ne mlačen in zanikaren. Povejmo tu še en izgled tacega pridnega očeta iz domačega življenja:

V neki župniji pri Ljubljani je živel oče, ki je imel pet sinov in nekaj hčerâ. Bil je ubog. Živil je svojo družino z delom svojih rok. Ta mož je vstajal po letu ob treh, po zimi ob štirih in molil vsako jutro celo po več sv. rožnih vencev. Molil je navadno klečeč, da se nikamor ni naslanjal. Vsako nedeljo popoldne je šel molit v cerkev sv. križevi pot; ko so otroci odrasli, jemal je otroke seboj. Če je le mogel, je šel zjutraj in ob desetih k sveti maši, sicer pa v delavnik vsak dan. — V križih, katerih mu ni manjkalo, je bil potrpežljiv. Večkrat je tolažil svojo ženo: »Draga moja, potrpi, saj Jezus je še več trpel; bo vže Bog dal, saj ima On vse...« Pijan ni bil nikdar, in kleti ga tudi nihče ni čul. Vseh svojih pet otrok je dal v šolo. Mislite si, koliko skrbi je imel mož. Vsak teden je hodil v Ljubljano k svojim sinovom. Dijaki smo večkrat videli skrbnega očeta, kako so ga spremljali njegovi sinovi po ljubljanskih ulicah... Koliko je moral ta mož moliti za svoje otroke... Postali so štirje sinovi duhovni, eden pa visok državni uradnik, ki je bil povsod čislán radi svojega verskega prepričanja.

Tako moč ima molitev pri vzgoji. Amen. J. Mikš.

IV. Očetovo veselje.

Kdor uči svojega sina... ga je v svojem življenju videl, in se ga veselil; ob svoji smrti ne žaluje in ne sramuje se pred sovražniki. Sir. 30, 5.

V dveh govorih smo povdarjali resne očetovske dolžnosti in skrbi. Potrebno je v resnici, da se jih mladi ženini zavedajo, pred vsem pa možje — očetje. Utgnilo bi se primeriti, da bi se eden ali drugi zbal zakonskega stanu samo zato, da bi ne bilo treba imeti sitnih in mučnih skrbi za ženo in otroke. To bi storili le lahkoživi, mehkužni ljudje, vdani večkrat grdi nečistosti, ki v svojem življenju dajejo veliko pohujšanje, in le malo koristijo deželi in soseski.

Krščanski mladenič bo pridno delal, varčno živel, da si bo kaj prihranil — in mislil na to, da si o svojem času izbere pošteno nevesto, da si ustanovi samostojni dom in svojo družino. In pogumno bo vzel na se breme zakonskega stanu, dobro vedé, da oče biti ni samo težko, ampak tudi zeló veselo.

Zato govorimo danes o pravem veselju krščanskega očeta ... in sicer o njegovem veselju 1. v življenju, 2. na smrtni postelji, 3. na sodnji dan in 4. v nebesih.

Sv. Duh naj nas podpira s svojo milostjo, in ogreva posebno vas očete, da bote z božjo pomočjo resnejši in pridnejši postali v spolnjevanju svojih dolžnosti.

I. Kralj David popisuje v 127. psalmu srečo pobožne hiše: *Blagor vsem, ki se bojé Gospoda; ki hodijo po njegovih potih. Zakaj delo svojih rok boš vžival; blagor tebi, in dobro ti bode. Tvoja žena je kakor polna vinska trta ob steni tvoje hiše; tvoji otroci so kakor mlade oljke okoli tvoje mize. Glej, tako bo oblagodarjen človek, kateri se boji Gospoda.*

Tako bo oblagodarjen, tako srečo bo vžival v svoji družini mož in oče, ki se boji Gospoda. Slovenski pregovor pravi: »Ljubo doma, kdor ga ima.« Dober gospodar tudi zmeraj ljubi svoj dom, svojo hišo, in če je le tudi revna bajtica. Kako hudo mu je, če mu je domačija prodana. Pa kako bi ne ljubil tiste strehe, pod katero mu je tekla zibelka? Kako bi ne ljubil tiste zemlje, ki je redila in živila stoletja njegove prednike? Srečen vsakdo, kdor ima svoj lasten dom. Stalna domačija pripomore mnogo, da se lepše razvija družinsko življenje in boljše odgoje otroci. In znamenje zanikrnega gospodarja, slabega očeta je, če komu domačija ni mar.

Dober oče ljubi domačo hišo in se jo drži; on tudi ljubi svojo družino — svojo ženo in svoje otroke. Res je, da doživi večinoma vsak oče med svojimi domačimi veliko žalostnih ur, pa verjemi: pobožen mož bo doživel tudi obilo veselih ur.

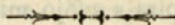
a) Veselje ima z otroci, dokler so majhni ... Vesel je, ko se mu narodi dete; vesel je še bolj, ko se mu dete duševno prerodi v zakramentu sv. krsta, pomneč besedi Kristusovih: *Kdor ni preroden iz vode in sv. Duha, ne pojde v nebeško kraljestvo.* V življenju svetnikov se bere o nekem očetu, ki je svoje krščeno malo dete večkrat poljubljal, češ, sedaj si tempel sv. Duha. — Vesel je oče, kadar izgovori dete prvokrat ime: ata. — Vesel je,

kadar dete sklepa ročke in se začne križati in začne moliti. Vesel je vselej, kadar ga vzame v naročje.

Da, ljubeznivi so majhni otročiči, nedolžni so, angelčki so. Zato je Kristus sam bil prvi ljubitelj otrok. Da celo za zgled jih je nam postavil, rekoč: *Ako niste taki kakor ta otrok (otroci), ne pojedete v nebeško kraljestvo*. Kako bi se torej s Kristusom vred ne veselil svoje drobne družinice v hiši.

J. Mikš.

(Dalje prih.)

Pogled na slovstvo.

1. **Rubricae generales Breviarii et Missalis Romani una cum additionibus et variationibus factis ex decreto diei XI. decembris MDCCCXCVII.** Ratisbonae. Sumptibus et typis Friderici Pustet. MDCCCIC. 8°. Str. 114. Cena 42 kr. — Ker je v naslovu omenjeni dekret rubrikam nekatere določbe dodal, nekatere pa izpremenil, zato je jako pripravno, da imamo sedaj vse rubrike skupaj. Oblika tega zvezka je taka kakor brevirju v osmerki.

2. **Die Lehre des heiligen Johannes Chrysostomus über die Schriftinspiration.** Von Dr. Sebastian Haidacher. Salzburg. 1897. Druck und Verlag von Anton Pustet. 8°. Str. 79. Cena 80 kr. — Ker je sv. Krizostom izmed prvih razlagalcev sv. pisma, zato je pač zanimivo videti pred seboj v celoti njegov nauk o izviru, o božjem navdihnjenju (inspiraciji) sv. pisma, o obsegu inspiracije na posamezne zmisle sv. pisma, o nezmotnosti in navidezni nasprotjih v sv. pismu. Spis je sestavljen prav po tej vrsti, kakor smo jo sedaj imenovali, in podaje za vsako trditev ali odstavek pregledno sestavljena mesta iz spisov sv. Krizostoma in sicer v prevodu, značilne stavke pa podaje v izvirniku. Po nauku sv. Krizostoma spada pod inspiracijo ne samo verski in нравni nauk, ampak »der gesammte Gedankeninhalt« sv. pisma, ne samo besedni, temveč tudi mistični, tipični in anagogijski pomen; v sv. pismu ni nobene zmote ne samo v naukih, ampak tudi ne v zgodovinskih in drugih izrekih. — Knjižica je dragocen donesek k biblijskim razgovorom.

3. **Johann Nepomuk Tschupiek, Doktor der Theologie, Priester der Gesellschaft Jesu, Domprediger in Wien: Sämmtliche Kanzelreden.** Neu bearbeitet und herausgegeben von Johann Hertkens, Oberpfarrer. Zweiter Band. Sonntagspredigten. Dritter und vierter Jahrgang. Mit kirchlicher Approbation. Paderborn. 1899. Druck und Verlag der Bonifacius-Druckerei. (J. W. Schröder.) 8°. Str. 514. Cena 1 gid. 98 kr. — O prvem zvezku te izdaje smo že poročali. V tem zvezku imamo zopet dva letnika nedeljskih pridig. Ker je drugi zvezek izšel tako hitro, sodimo, da je občinstvo jako rado sprejelo prvega. Tudi kritika je o tej izdaji jako pohvalna. Ker cena te izdaje ni visoka, zato upamo, da se bo dobro razširila in našla obilno prijateljstvo.

Dr. Fr. L.